

Gorenjski Glas

PETEK, 12. JUNIJA 2009

Leto LXII, št. 46, cena 1,35 EUR, 19 HRK | ODGOVORNA UREDNICA: MARIJA VOŽČAK | ČASOPIS IZHAJA OB TORIKIH IN OB PETKIH | NAKLADA: 22.000 IZVODOV | WWW.GORENJSKIGLAS.SI

Ducati menedžerjev odkupilo Unitech

"Menedžerski odkup Unitecha je bila edina možnost, da podjetje ostane v sedanjih obliki in ohranja poln razvoj," pravi Marko Golob, predsednik uprave.

BOŠTJAN BOGATAJ

Škofja Loka - Dvanajsterica menedžerjev škofjeloškega TCG Unitech LTH-ol, na čelu s članoma uprave Markom Golobom, Andrejem Kranjcem in drugimi direktorji je pretekli teden podpisala pogodbo s krovno organizacijo TCG o lastniškem prevzemu podjetja, ki poleg matične tovarne obsega še tovarne v Ljubljani, hrvaškem Benkovcu in makedonskem Ohridu. Čez približno šest mesecev bodo vstop v lastniško strukturo po diskontnih cenah ponudili tudi zaposlenim.

"Pod svojim okriljem smo želeli obdržati celoten program, ki ga imamo v Sloveniji, na Hrvaškem in v Makedoniji, zato smo morali v odkup. To potezo so pozitivno sprejeli tudi naši kupci," pravi Golob, o vabilu zaposlenim pa dodaja: "Zelo bi bili veseli, če bi se lastniške-

mu preoblikovanju pridružili tudi naši delavci. Skupaj se bomo potrudili, da bo naše lastništvo tudi donosno." Predsednik uprave ne želi govoriti o višine odkupnine in o banki, v kateri so menedžerji dobili posojilo. Pove, da je dolgoročno znesek manjši od rednega letnega odliva sredstev na račun lastnikov v zadnjih štirih letih oziroma manj kot deset milijonov evrov.

► 1. stran

Unitech je odslej v slovenskih rokah. / Foto: Gorazd Kavčič

VSAK DAN do 20% CENEJE

PONEDELJEK pralni praški in mehčalci -10%	TOREK sveže pečeni kruh in pecivo -20%	SREDA brezalkoholne pijače -20%	
ČETRTEK sveže puranje in piščančje meso (postrežno) -20%	PETEK sadje in zelenjava -20%	SOBOTA sveže svinjsko meso (postrežno) -20%	NEDELJA jogurti in siri -15%

Akcija velja od 23. 3. 2009 do 30. 6. 2009 in ne velja na izdelke, ki so že v akciji ter izdelke iz kataloga želja in Mojih 10 najljubših. Popusti se ne seštevajo.

tuš SUPERMARKET Planet Kranj, Ljubljana BTC

Izjemno ugodna menjava evrov v hrvaške kune.

www.gbkr.si Gorenjska Banka

Del kranjskih odpadkov na Malo Mežaklo

URŠA PETERNEL

Jesenice - Na deponiji Mala Mežakla naj bi od 15. julija naprej sprejemali tudi del odpadkov iz občin Kranj, Jezersko, Cerklje, Šenčur, Naklo in Preddvor. Letno bi sprejeli 15 tisoč ton sortiranih odpadkov iz omenjenih občin po ceni 85 evrov za tono odloženih odpadkov oziroma nekaj manj kot 102 evra z vključeno okoljsko dajatvijo. Pogodbo o odlaganju naj bi sklenili za eno leto. Sklep o tem morajo potrditi občinski sveti občin solastnic Male Mežakle, to je Jesenic, Kranjske Gore in Zirovnice. Na Jesenicah bodo o tem odločali občinski svetniki 22. junija, v Zirovnici 18. junija, v Kranjski Gori pa so to točko imeli na dnevnem redu že v sredo. Vendar pa kranjskogorski občinski svetniki predloga niso potrdili. Po njihovem sklepu bi na Mali Mežakli odpadke iz omenjenih šestih občin sprejemali le do konca leta, letno količino pa bi omejili na 7500 ton. S tem sklepom se je zgodba znova zapletla, rešitev pa odmaknila. Do 15. julija je le še 33 dni ...

46 vsebina AKTUALNO Cel letnik otrok pred vrati vrtca V loških vrtcih so ob letošnjem vpisu zavrnili 167 otrok, pred zaprtimi vrati vrtca pa ostaja vsa generacija otrok, rojenih leta 2008. Kako bodo stisko reševali v občini, ki je odgovorna za varstvo predšolskih otrok? 3	KRONIKA Pretepeni po dveh dneh umrl Enainštiridesletni Sead Čebić z Jesenic je v soboto popoldne hudo skupil v pretepu na terasi picerije Pr Čbular na Slovenskem Javorniku. Brutalno pretepeni je v ponedeljek v kliničnem centru v Ljubljani zaradi hudih ran glave umrl. 8	GG+ Prvo alkoholno pijačo spijejo do srednje šole Po podatkih iz raziskave o razširjenosti alkohola in preostalih drog med srednješolci je na Gorenjskem med mladimi več pogostih pijavcev, kot je povprečje v Sloveniji, nad slovenskim povprečjem so tudi pri kajenju cigaret in uživanju marihuane. 10	GG+ Ne moda, lastna občutja Skladatelj Alojz Ajdič, ki bo letos praznoval svojo 70-letnico, je minul teden za zakončen simfonični opus prejel Kozinovo nagrado, ki jo vsako leto podeljujejo v Društvu slovenskih skladateljev. 12	VREME Danes bo še spremenljivo oblačno, močna je še kakšna kratkotrajna ploha. V soboto in nedeljo bo sončno in postopno topleje. 10/24 °C 12. junij: pretežno sončno
--	---	---	--	--

Tržič

Spomin na taboriščnike

Nad Podlubljem, kjer je bilo edino nemško koncentracijsko taborišče na slovenskih tleh, bo jutri, 13. junija, ob 11. uri slovesnost ob 64-letnici osvoboditve nacističnih koncentracijskih taborišč. Na prireditvi, ki jo organizirajo Koordinacijski odbor žrtev vojnega nasilja pri ZZB NOB Slovenije, Združenje borcev za vrednote NOB Tržič in Občina Tržič, bo slavnostna govornica **Majda Širca**. Kulturni program pripravljajo učenci OŠ Bistrica in Pihalni orkester Tržič. Zbrali se bodo taboriščniki, interniranci, politični zaporniki in njihovi svojci ter znanci iz Slovenije, Francije, Avstrije in Italije. Pričakujejo tudi predstavnike veleposlaništev držav, katerih državljani so bili med drugo svetovno vojno v južni podružnici koncentracijskega taborišča Mauthausen. S. S.

Ob odprtju prenovljenega Sokolskega doma vas vabimo na mednarodno konferenco:

MANAGEMENT NARAVNE IN KULTURNE DEDIŠČINE

Slavnostno odprtje 17. junija ob 19. uri
- SV stolp Škofjeloškega gradu

Uvodno predavanje: **dr. Frans Brouwer**
- KULTURNI MANAGEMENT (Nizozemska)

VESE INFORMACIJE:

Škofja Loka, 17. - 20. junij 2009

WWW.SKOFJALOKA.SI

Darilo
izžrebanemu naročniku časopisa **Gorenjski Glas**

Avtokarto prejme **FRANC LAKOTA** z Bleda.

Hvala za zaupanje.
Še naprej bom delal odločno, po pravilih!

Jelko Kacin

www.lds.si

Volilni zasuk v desno

Nedeljske volitve poslancev v evropski parlament so v Sloveniji prinesle zmago stranki SDS. Kako rezultate volitev ocenjujejo v gorenjskih odborih nekaterih strank?

DANICA ZAVRI ŽLEBITR

Bojan Homan, predsednik regijskega odbora SDS: "Z izidi volitev sem zadovoljen, saj je naša stranka po deležu glasov zmagala, kar kaže na voljo ljudstva, da mu je naša politična opcija blizu. Veseli me tudi, da je razlika, s katero je SDS zmagala pred SD, precejšnja. Volivci so s tem pokazali, da so s sedanjo oblastjo nezadovoljni in da si želijo sprememb. Kljub dobremu rezultatu pa me žalosti, da imamo glede na veliko razliko oboji enako število mandatov. Dva poslancina ima SDS, prav tako dva SD. Rezultati vzporednih volitev so nam namreč kazali celo na možnost, da pridobimo tri mandate."

Jure Meglič, predsednik pokrajinskega odbora SD: "Rezultat evropskih volitev je po mojem mnenju pričakan in ga kaže jemati z vidika nizke volilne udeležbe, pa tudi volilne abstinence naših volivk in volivcev. Eden od razlogov, da na volitve niso šli levi naklonjeni volivci, je tudi kandidatna lista naše stranke. Drugi razlog pa je dejstvo, da bi morala biti vlada, ki jo vodi predsednik stranke SD, učinkovitejša v boju zoper gospodarsko krizo. Razmerje dva proti dva,

kolikor smo dosegli v odnosu do svojega najmočnejšega političnega nasprotnika, je vendarle dober rezultat, saj je v Sloveniji težko pričakovati, da bi katera koli stranka na evropskih volitvah, kjer volimo le sedem poslancev, dobila tri mandate. Razlika v volilnih glasovih med SDS in SD pa je vendarle občutna in v naši stranki se bomo temu v prihodnje resno posvetili."

Davorina Pirc, predsednica LDS na Gorenjskem: "Rezultat na evropskih volitvah kaže na stabilnost naše stranke v političnem prostoru, pa tudi na to, da je izvoljeni Jelko Kacin prepoznavna politična figura, ki se je v sedmici evropskih poslancev iz Slovenije v preteklosti dobro izkazal, zlasti pri svojem delovanju na zahodnem Balkanu. Rezultat evropskih volitev opogumlja, da se LDS spet vzpenja. Ocenjujem, da je volilni izid tako uspeh nosilca liste kot tudi vseh, ki delamo v politiki zaradi politike same in ne zaradi morebitnih koristi."

Igor Velov, predsednik gorenjskega odbora stranke Zares: "Zame je bilo ves čas realno pričakovanje, da bo v evropski parlament izvoljen en poslanec stranke Zares, zato tak rezultat nedeljskih volitev v evropski parlament

štejem kot uspeh. Verjamem pa, da je potencial naše stranke še večji, če ne bi bilo tik pred evropskimi volitvami medijske gonje zoper predsednika stranke. Da je v kranjski volilni enoti uspeh stranke Zares manjši od povprečnega v Sloveniji, pa pripisujem temu, da so ljudje glasovali za osebnosti. Ime Jelka Kacina, že doslej poslanca v evropskem parlamentu, Kranjčana, je vendarle tako prepoznavno, da je normalno, da je več ljudi, naklonjenih levi opciji, glasovalo zanj."

Marjan Babič, regijski odbor SLS za Gorenjsko: "Ljudje so se na volitvah odločali med dvema blokoma, na eni strani SDS, na drugi SD. Je pa stranka SD vendarle precej izgubila, kar kaže na padeč zaupanje v vodilno stranko vladajoče koalicije, ki ne more najti pravih odgovorov na trenutno krizo. Odziv glasov na levi strani sta kompenzirali stranki LDS in Zares. Skupaj z osebno Lojzeta Peterleja sta SDS in NSi precej presegle število glasov strank leve, tako da lahko rečemo, da se je volilno telo prevesilo na desno. Na desni polovici se je precej slabše odrezala SLS. V stranki smo vendarle računali na višji odstotek glasov kot na zadnjih

državnoborskih volitvah, saj smo imeli dober program in kompetentno ekipo kandidatov in kandidatov. Razlog za ta neuspeh vidim v slabi kotaciji stranke še iz časov pred izvolitvijo novega predsednika, v medijsko ne preveč prepoznavni kampanji stranke in nosilca liste Ivana Žagarja, določeno število glasov volivcev SLS slo k Peterletu in Janši, na žalost pa je tudi mnogo volivcev ostalo doma."

Matej Tonin, NSi: "Uspeh NSi je plod trdega in zavzetega dela celotne ekipe Nove Slovenije. NSi je v evropski volitvi postal tretja najmočnejša stranka v državi. Več kot sedemdeset tisoč volivcev, ki so nam zaupali svoj glas, je najboljši odgovor vsem tistim, ki nas želijo odpisati in izbrisati iz slovenskega političnega prostora. Pomeni tudi okrepitev desnosedredinskega političnega pola, kar je ključno za prihodnje državoborske volitve. Zadnje so namreč pokazale, da samo ena močna stranka na desni sredini ne more zagotoviti uspeha. Prepričan sem, da je prav od rezultata NSi odvisna prihodnost desnosedredinske opcije in morebitno oblikovanje prihodnje desnosedredinske vladne koalicije."

Alarm zvoni zaradi smeti

Tretji poslanski večer Aleksandra Ravnikarja je bil namenjen problematiki odpadkov v Kranju in na Gorenjskem.

SUZANA P. KOVAČIČ

Kranj - Ali res Kranjčanom tečejo smeti po grlu, je poslanski večer naslovlil poslanec in občinski svetnik Aleksander Ravnikar, ki ga je organiziral v ponedeljek v Galeriji Dali v Kranju. "S 15. julijem se zapre odlagališče v Tenetišah. Kam bomo vozili odpadke, na zastavljeno vprašanje na zadnji seji Sveta Mestne občine Kranj župan še ni vedel odgovora," je povedal Aleksander Ravnikar. Napovedani sogovorniki so bili minister za okolje in prostor Karl Erjavec in poslanci ter župani Tomaž Tom Mencinger, Damijan Perce in Borut Sajovic. Ministri ni bilo, namesto njega je prišla generalna direktorica Direktorata za evropske zadeve in investicije Bernarda Podlipnik, namesto kranjskega župana je prišel podžupan Stane Štraus.

Od leve: Borut Sajovic, Aleksander Ravnikar, Bernarda Podlipnik in Tomaž Tom Mencinger / Foto: Gorazd Ravčič

"Po 15. juliju ne boste mogli nikjer več odlagati nesortiranih odpadkov in nujno je treba povečati ločevanje odpadkov na izvoru. Na ministrstvu smo dali možnost podaljšanja obratovanja tistih odlagališč, ki v svojem okolju še nimajo regijskega centra," je povedala Bernarda Podlipnik. Ali bodo zato rešitev vodstva občin, javne

upravljalce in posledično prebivalce zaradi nepravilnih rešitev odgovornih streljale še izjemno visoke cene odlaganja odpadkov?

Borut Sajovic je bil odločen: "Ali bomo v Kovanju sprejemali odpadke iz kranjskih in okoliških občin in pod kakšnimi pogoji, bo več znanega prihodnji teden. Kar pa se tiče odlagališča v

Tenetišah, bi civilna iniciativa lahko stopila korak nazaj in dovolila odlaganje vsaj še za eno leto z aneksom k medijski pogodbi." **Stane Štraus** je povedal: "MBO je v državnem operativnem programu predviden na Polici, s projektom bomo v drugi polovici tega meseca seznanili lokalno prebivalstvo. Sortirnica na isti lokaciji naj bi bila zgrajena v prvi polovici prihodnjega leta. MO Kranj se za odvoz odpadkov dogovarja z občinama Tržič in Jesenice. Če takšen dogovor ne bo možen, imamo za prevzem odpadkov nekaj rezervnih ponudb, tudi od zasebnikov." In kot se zdi, imajo v tem trenutku še največ odgovorov na Jesenicah. **Tomaž Tom Mencinger** je povedal, da pripravljajo sortirnico in projekt koriščenja bioplina za proizvodnjo električne energije ... In še: "O tem, ali bomo od 15. julija dalje sprejemali odpadke iz občin, ki jih zdaj še odlagali v Tenetišah, bodo odločali občinski sveti v treh občinah, ki smo lastnice odlagališča Mala Mežakla. Nesortirani odpadki pa nikakor ne bomo sprejemali."

Kanalizacija po načrtih

Blejski župan Janez Fajfar je presenetil z izjavo, da imajo težave pri gradnji kanalizacije in vodovoda na Bohinjski Beli, kar pa izvajalec zanika.

MATEJA RANT

Bled - "Pri projektu na Bohinjski Beli imamo velike težave, saj projekti niso bili dobro pripravljene, na razpisu pa je bil izbran človek, za katerega smo vedeli, da bomo imeli z njimi velike težave. Zaposlene ima le še tri ljudi in lahko se zgodi, da bomo morali dela ustaviti," je minul teden dejal župan Janez Fajfar. Sabino Piber, direktorico podjetja OGP Grad Bled, ki izvaja dela na Bohinjski Beli, je izjava močno presenetila. "Gradnja se odvija po načrtih oziroma smo letošnji plan še celo preseglji," nam je zavrnila.

Začudila se je tudi izjavi, da imajo le še tri zaposlene. "Ta čas zaposlujemo šestdeset ljudi in verjetno smo edino podjetje na Bledu, ki vsak mesec zaposli dva do tri nove delavce." Na območju blejske občine, je še dodala, sodijo med deset največjih podjetij tako po številu zapo-

slenih kot po ustvarjenih prihodkih. Zato se ji zdijo take izjave v sedanjih kriznih časih zelo nespodbudne in celo škodljive, pa tudi neodgovorne do vseh zaposlenih in njihovih družin. Z blejsko politiko, je še dejala, pa se ne želijo ukvarjati. "Mi smo gospodarska družba in želimo zgolj delati in pridobivati nova naročila, da bi obdržali vse zaposlene." Ti tudi zdaj, ko mnogi skrajšujejo delovni čas, delajo poln delovni čas. Da se projekti odvijajo po načrtih, sta potrdila tudi Franc Pogačar iz podjetja Dominvest Jesenice, ki izvaja nadzor nad projektom, in vodja projekta pri občini Anton Kovačič. "Izvajalec je ta čas izpolnil že 66 odstotkov pogodbenih obveznosti," je poudaril Kovačič. Zato pričakuje, da bo naložba do jeseni prihodnje leto v celoti končana. Računajo, da bodo do takrat že pridobili tudi uporabno dovoljenje in pričeli obratovati.

Nova kranjska valilnica idej

Fakulteta za elektrotehniko Univerze v Ljubljani je ob svoji 90-letnici v Kranju odprla OpenLab - laboratorij za mlade tehnološke navdušence.

BOŠTJAN BOGATAJ

Kranj - OpenLab ali odprti laboratorij, ki deluje v rumenem stolpiču ob kranjski Gimnaziji, je plod sodelovanja Mestne občine Kranj in Fakultete za elektrotehniko univerze v Ljubljani ter številnih podjetij. Z njim želijo aktivirati ustvarjalni potencial mladih na Gorenjskem. "V laboratoriju želimo zbrati mlade, ki hočejo več na področju tehnologij, projektov, kariere. Na ta način jih želimo tudi navdušiti za študij na tehničnih fakultetah, kjer jih bomo usposobili v vrhunске strokovnjake, ki se bodo vrnili na Gorenjsko," je ob odprtju povedal prof. dr. Janez Bešter.

Laboratorij je vrhunsko opremljen z elektrotehniškimi instrumentariji, kamor spadajo funkcijski generatorji, osciloskopi in spajkalniki, zmogljivi računalniki in strežniki, sodobna komunikacijska oprema ter multi-medijski laboratorij s profesionalnimi kamerami in opremo za snemanje. Navsezadnje je OpenLab (nekaj mesecev že poskusno deluje) zbirališče mladih somišljenikov. Vodstvo so zaupali Lovru Žit-

Klemen Peternel predstavlja enega od prvih uspehov OpenLaba - prostora prihodnosti.

niku in kolegom, ki bodo svoje nekoliko mlajše kolege le usmerjali do cilja. "Konkretnih ciljev ni, naš namen je le navdušiti mlade za kreativno razmišljanje, še najraje za tehnologijo, vendar to ni pogoj," pravi koordinator Žitnik. Do sedaj so pripravili 13 večerov na različne teme.

"Inovativnost in ustvarjalnost mladih moramo vedno spodbujati, še posebej pa v težkih časih za gospodarstvo, saj vemo, kako pomemben je razvoj. Valilnica novih idej in znanstvenikov

je za Kranj velika pridobitev," je ob odprtju povedal domači župan Damijan Perne. Ob odprtju OpenLaba je s predstavitvijo navdušil Klemen Peternel z aplikacijo za manj večje (starejše) uporabnike mobilnih telefonov. "Starejši praviloma težje najdejo kontakte v imeniku, težje pošiljajo kratka sporočila. To smo rešili s preprosto tablo, na kateri so slike priljubljenih oseb, ki se jih za vzpostavitev zveze le dotaknemo z mobilnim telefonom, uporabnik pa se

pogovori po običajnem, starejšim bolj domačem stacionarnem telefonu."

Motiv tovrstne aplikacije je v spodbujanju in prijaznejši uporabi novih tehnologij, z (grobo) opisanim projektom pa je Peternel osvojil drugo mesto na mednarodnem forumu NFC v Monaku. "V laboratoriju bomo skušali narediti in oživiti še veliko takšnih idej. Za zdaj lahko pokažemo le delček, več bo prišlo z obiskom mladih," je še povedal Žitnik.

RAĐOVJICA

Razstava izdelkov iz projekta Vaja dela mojstra

Danes zvečer bodo v Magušarjevi hiši odprli razstavo del, ki so od jeseni nastajala v okviru projekta Vaja dela mojstra. Gre za projekt, v katerem se 150 oseb z motnjo v duševnem ali telesnem razvoju in 25 mentorjev usposablja za delo z glino. "S projektom želimo vzpostaviti mrežo keramičnih delavnic za izobraževanje v lončarstvu in oblikovanju keramike. Oblikovati želimo blagovno znamko in jih usposobiti za izdelovanje manjših serij keramičnih izdelkov," je povedal vodja projekta Urban Magušar. V projekt, katerega nosilec je združenje ustvarjalcev in rokodelcev Fabrika Fabijana iz Radovljice, sta vključena lončarski atelje Slovenskega etnografskega muzeja ter delavnica in galerija v Magušarjevi hiši, v njem pa sodelujejo varovanci in mentorji iz CUDV Matevža Langusa Radovljica, VDC Kranj, CIRIUS Kamnik, INCE Mengeš, Sent ter VDC Tončke Hočevar iz Ljubljane. S približno 100 tisoč evri ga sofinancira Evropski socialni sklad. M. A.

KRIŽE

Praznik kriških planincev

Planinsko društvo Križe praznuje 60-letnico uspešnega dela. Jubilej bodo označili z več prireditvami v vasi Gozd. Tam bo imela Irena Mrak danes ob 20. uri predavanje z naslovom Okoljski učinki turizma in rekreacije v visokogorju. Jutri ob 16. uri bo piknik planinskega krožka iz OŠ Križe, ob 18. uri pa planinska veselica z ansamblom Zarja. V nedeljo, 14. junija, ob 11. uri bo pri planinskem zavetišču v Gozdu osrednja slovesnost ob 60-letnici PD Križe, med katero bodo podelili priznanja najbolj aktivnim članom društva. S. S.

LJUBLJANA

Gostinci in turistični delavci grozijo s stavko

Sindikat delavcev gostinstva in turizma je v torek pred Gospodarsko zbornico Slovenije pripravil protestni shod, na katerem je okoli dvesto protestnikov zahtevalo od Trogovinsko-gostinske zbornice takojšen podpis sicer že dogovorjenega aneksa k panožni kolektivni pogodbi o triodstotnem dvigu najnižjih plač. Če njihova zahteva do konca junija ne bo uresničena, je sindikat pozval 24 tisoč zaposlenih v gostinstvu in turizmu na začetku glavne turistične sezone na stavko do izpolnitve zahtev. Š. Z.

CERKLJANSKA DOBRAVA

Pohod bosonogih na Senturško goro

Planinsko društvo Komenda, odbor Škrjančki, vabi na 4. pohod bosonogih na Senturško goro. S Cerkljanske Dobreve se bodo pohodniki navkreber podali jutri ob 9. uri. Pohod traja približno eno uro v vsako smer, na koncu pa se bodo udeleženci pohoda zbrali v planinskem domu v Komendi. S. S.

Najboljša ponudba dozori prej.

5 LET garancije

DACIA TRIGARANT

Dacia Sandero Pack PLUS **7.200 €***

Dacia Logan MCV Pack PLUS **9.000 €***

www.dacia.si Think big

Oprema Pack PLUS ima: 1,4-litrski bencinski motor, klimo, ABS, voznikove airbag, električni pomik sprednjih stekel, magnetne in centralno daljinsko zaklepanje. Z Dacia financiranjem dobite namesto treh let, pet let garancije.

Začenjajo se poletne prireditve

V Kranju pripravljajo vrsto zanimivih prireditev, že ta konec tedna pa znova vabijo v kranjske rove.

VILMA STANOVNIK

Kranj - Da je zanimanje za dogodke v starem mestnem jedru res veliko, so že prejšnji teden dokazali obiskovalci, ki so na Glavnem trgu občudovali viteške boje in srednjeveške plesne. Atraktiven dogodek, premiera športnega filma Labirint, ob tem pa tudi predstavitev slovenskega kraškega podzemlja, človeške ribice, vzgojene v kranjskem laboratoriju Tular, in še kaj bo mogoče videti danes in jutri (za obiskovalce je kar devet različnih terminov) v rovih pod starim Kranjem, že v nedeljo pa se z opereto Vesela vdova začenja festival Carniola. "Obeta se res lep kulturni dogodek, prireditev pa bo potekala na Trubarjevem trgu. Posebnost letošnjega poletja bo namreč, da se bodo lokacije prireditev gibale po celem starem Kranju. Vzrok za to sta obnova Khieselsteina, pa tudi naša želja, da zaživi vse mesto," pravi di-

Prejšnji teden so utrip v Kranju popestrili vitezi in srednjeveški plesalci.

rektorica Zavoda za turizem Kranj Natalija Polenc in dodaja, da se bo največji gorenjski multikulturni festival nadaljeval do 10. julija, vmes pa bo na sporedu sedem koncertov in več kot deset drugih dogodkov. Nekaj posebnega bo prav gotovo muzejska

noč, ki jo Gorenjski muzej pripravlja z 20. na 21. junij.

Vrhunec poletnih prireditev v Kranju bo tudi letos Kranfest s kranjsko nočjo, ki bo 31. julija in 1. avgusta, glasbene prireditve, zlasti na jazz kampu, pa se bodo nadaljevale med 14. in 23. avgu-

stom. V septembru bo v mestu še živ-žav za najmlajše, ker pa letos kranjski gasilci praznujejo 130-letnico, na Glavnem trgu vse prve sobote v mesecu pripravljajo tudi gasilske sobote, vrhunec gasilskega praznovanja v mestu pa bo 5. septembra.

Po Brezjanski poti miru

Z vodenim ogledom bodo jutri uradno odprli tematsko pot okoli Brezij.

URŠA PETERNEL

Brezje - Na Brezjah so v sredo predstavili novo karto tematskih poti po občini Radovljica. V njej je opisanih in orisanih deset tematskih poti po različnih delih občine, in sicer Gozdna učna pot, Naravoslovna učna pot Pusti grad, Vodna učna pot Grabnarca, Petrova pot, Lambergov pot, Pastirska pot, Brezjanska pot miru ter tri kolesarske poti: Podgorska nižinska kolesarska pot, Nižinska kolesarska pot in Višinska kolesarska pot. Kot je povedal Toni Bogožalec iz LTO Radovljica, večina tematskih poti poteka po poteh, ki so bile znane že v preteklosti in so nastale spontano. Vse - razen Višinske kolesarske poti - so krožne, vsaka ima svoje ime in logotip. Večina poti je že urejena in označena, nekaj pa jih bodo z usmerjevalnimi in informacijskimi oznakami opremili še letos. Trase poti, opisane v slovenskem in angle-

škem jeziku z oceno zahtevnosti poti ter zanimivostmi in diagrami so opisani v novi karti, ki so jo natisnili v pet tisoč izvodih, brezplačno pa je na voljo v turistično informacijskih centrih, muzejih in pri drugih ponudnikih turističnih storitev. Župan Radovljice Janko S. Stuček je ob tem poudaril, da so tematske poti pomemben del turistične ponudbe občine. Skupaj obsegajo 114 kilometrov, od tega je 41 kilometrov pešpoti. "Turist, ki ostane pet dni, lahko torej vsak dan prebodi eno tematsko pot, saj so dolge po približno pet kilometrov," je dejal. Karto je založila Občina Radovljica, stroški izdaje karte so znašali 7700 evrov, od tega je tretjino prispevalo ministrstvo za kmetijstvo - Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja. Eno od novih tematskih poti - Brezjansko pot miru bodo uradno odprli jutri, ko pripravljajo voden ogled z začetkom ob deseti uri izpred bazilike Marije Pomagaj.

Tržič

Posvet o odpadkih

Namesto predvidene izredne razširjene seje občinskega sveta v vasi Kovor sklicuje župan Občine Tržič Borut Sajovic posvet občinskih svetnikov in krajanov KS Kovor o nadaljnjem odlaganju odpadkov na deponiji Kovor. Na srečanje, ki bo v ponedeljek, 15. junija, ob 19. uri na skednju ob cerkvi v Kovorju, so povabili tudi predstavnike ministrstva za okolje in prostor, sosednjih občin in zainteresirane javnosti. Župan Sajovic poudarja, da spoštujemo izid referenduma iz decembra 2005, zato ne razmišljajo o gradnji centra za ravnanje z odpadki za vso Gorenjsko in dovozne ceste od krožišča čez Dobravo. Če želijo deponijo Kovor ohraniti, se morajo vključiti v regijski projekt in sprejeti del odpadkov iz Kranja. Sprejeli bi do največ osem tovrstnih odpadkov na dan, kar ne bi terjalo širjenja deponije. Ob nasprotovanju taki rešitvi bodo morali deponijo Kovor zapreti, odvoz odpadkov drugam pa bo za vse precej dražji. S. S.

Osolnik

Na Osolniku odprli čistilno napravo

Brunarica na Osolniku, katere lastnik je športno društvo Partizan Medvode, ima svojo čistilno napravo. Odprli so jo 4. junija. Kot so povedali v podjetju Regeneracija, gre za čistilno napravo z izredno majhno porabo električne energije. O razlogih, zakaj so se v društvu Partizan Medvode odločili za to investicijo, vredno okrog štiri tisoč evrov, je pojasnil predsednik Bojan Solar: "Dobili smo obvestilo občinskega inšpektorja, da smo med onesnaževalci podtalnice, nad čemer smo bili malo presenečeni. Smo se pa odločili, da se bomo lotili sanacije tega problema in kupili čistilno napravo, ki pomeni pridobitev za Polhograjske Dolomite." M. B.

Avtohiša Malgaj Kakovost ni naključje.

Izkoristite ugodnosti ob otvoritvi novega BMW salona in se prepričajte.

Vrhunska kvaliteta je plod dolgoletnih izkušenj - in teh nam ne manjka, saj naša strast do avtomobilov gori že 115 let. Vemo, da dobrih stvari ni nikoli preveč, zato smo odprli novi BMW salon Malgaj na ulici Mirka Vadnova 2a v Kranju. Posebej za vas pa smo pripravili tudi posebne otvoritvene ugodnosti, zato nas čimprej obiščite in si zagotovite svoj sanjski BMW pod izjemno ugodnimi pogoji.

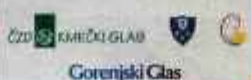
Avtohiša Malgaj & s.p.
Ul. Mirka Vadnova 2a
4200 Kranj
Brezplačno svetovanje: 080 708 11 400
www.bmw-malgaj.si

Marija Gritc,
mlada kmetica
leta 2008

in ČZD Kmečki glas,
Zveza kmetov Slovenije
ter Občina Cerklje
na Gorenjskem

vljudno vabijo na izbor

Mlade kmetice leta 2009,

v soboto, 20. junija 2009, ob 17. uri v športno dvorano
OŠ Davorina Jenka, Cerklje na Gorenjskem.

Po razglasitvi Mlade kmetice leta 2009 sledi zabava s Hišnim ansamblom Avsenik.
Prisrčno vabljeni!

Velika planina potrebuje razvojni načrt

Občinska uprava bo proučila možnosti, da bi nihalka postala javno prevozno sredstvo.

JASNA PALADIN

Kamnik - Po približno desetih urah razgrete razprave, ko je že kazalo, da Kamničani res ne vedo, kaj bi z Veliko planino, so svetniki le sprejeli nekaj sklepov, ki bi družbo Velika planina, d. o. o., ki je še vedno v stodoletni lasti občine, le potegnili iz rdečih števil, planino pa ohranili kot eno največjih naravnih zanimivosti pri nas.

Svetniki so se seznanili z letnim poročilom družbe za lansko leto, delovanjem žičniškega sistema, razvojnimi možnostmi in poslovnim načrtom družbe za leto 2009. Po razpravi, kjer ni manjkalo očitkov na poslovanje družbe, ki je leto zaključila s primanjkljajem: več kot sto tisoč evrov, in očitkov občinski upravi, ki naj kljub številnim dosedanjim študijam ne bi imela prave vizije, kaj s planino storiti, so svetniki so-

glasno sprejeli sklep, naj občinski svet do jeseni izmenjuje delovno skupino, ki bo zbrala vse interese, jih povezala in pripravila načrt razvoja Velike. Male in Gojske planine ter doline Kamniške Bistrice. V delovni skupini bodo sodelovali predstavniki družbe Velika planina, d. o. o., predstavniki agrarnih skupnosti, PD Bajtar, RD Rigelj, predstavniki Meščanske korporacije, občinske uprave in občinskega sveta. Prav tako so občino zavezali, da nepremičnin na planini ne sme prodajati brez soglasja Občinskega sveta, do septembra pa mora uprava proučiti tudi vse zakonske in finančne posledice in potrebne ukrepe, če bi se nihalka opredelila kot javno prevozno sredstvo, s čimer bi se občina kot lastnica družbe lahko izognila večjim stroškom, ki jih ima z vzdrževanjem nihalk.

Na Sovodnju šola že 187 let

V soboto je kar 250 obiskovalcev in osemdeset nastopajočih na Sovodnju pozdravilo dodatne šolske prostore, praznovali so tudi 70 let šolske stavbe.

BOŠTJAN BOGATAJ

Sovodnj - Šolsko poslopje na Sovodnju, ki so ga večkrat dogradili in prenovili, letos praznuje 70. obletnico prve blagoslovitve, že pred 187 leti pa je župnik Matija Čibež v Novi Oselici enkrat na teden poučeval šolsko mladino.

Zaradi bližine rapalske meje so šolanje otrok po prvi svetovni vojni preselili na Sovodnj, najprej v zasebne hiše, nato v Sokolski dom. Po desetletju razmišljanj so našli pravi prostor za novo šolsko stavbo in jo v šolskem letu 1938/39 tudi odprli. Takrat je šolo obiskovali kar 160 otrok, danes, ko je tu organizirana podružnična šola pa jo v treh oddelkih obiskuje 35 učencev, v vrtcu sta še dva oddelka malčkov.

"Področju šolstva in predšolskega varstva na Občini Gorenja vas-Poljane posvečamo veliko pozornosti, med njimi tudi podružničnim šolam," je v nagovoru ob sobotni slovesnosti povedal domači župan Milan Čadež. Tako je občina pred dvema letoma v šoli odprla nov oddelke vrtca, urejeno je bilo tudi zunanje igrišče, v soboto so slovesno odprli novo učilnico za prvo- in drugošolce, Sovodnjani pa so veseli tudi novih prostorov krajevne knjižnice. Investicija je bila vredna približno sto tisoč evrov.

V kulturnem programu so sodelovali učenci sovodnjanske šole, premierno so zapeli sovodnjsko šolsko himno in še plesali, recitali in zaigrali. Program so popestrili tudi drugi nastopajoči s Sovodnja,

Učenci so skupaj z vodjo šole Milko Burnik zaigrali igro Šola nekoč in danes.

spomnili so se tudi vseh, ki so kadarkoli delali v šoli. "Ob tej priložnosti so šolarji pripravili tudi srečelov in šolski bazar, kjer so predstavili, kaj vse so

naredili skozi leto. Z izkupičkom bodo delno poplačali stroške ekskurzije ob zaključku šole," nam je povedala vodja šole Milka Burnik.

ŠKOFJA LOKA

Začele so se praznične prireditve

Občina Škofja Loka 30. junija praznuje občinski praznik, praznični dogodki pa se začnejo že veliko prej. Že jutri, 13. junija, bo oživila Oglasbena Loka, ko bodo miadi glasbeniki iz Glasbene šole Škofja Loka od 9. do 12. ure nastopili na trgih, ulicah in v atrijih tisočletnega mesta. 17. junija se ob odprtju obnovljenega Sokolskega doma začne mednarodna konferenca Management naravne in kulturne dediščine, za katerega je Škofja Loka pridobila denar iz evropskega projekta Evropa za državljane. 19. junija bodo odprli mednarodno filatelistično razstavo ob 60-letnici Filatelističnega društva Lovro Košir Škofja Loka in ob deseti obletnici pobratenja Loke z belgijskim mestom Maasmechelen. 21. junija bo koncert Porgy and Bess, avtorski glasbeni projekt Blaža Puciharja in Mira Božiča, 22. junija pa slavnostno odprtje Sokolskega doma z nastopoma godalnega orkestra Glasbene šole Škofja Loka in trja kvartet, naslednji dan pa koncert pevskega zbora Lubnik, ki poje že 30 let. Za dan državnosti in občinski praznik sta napovedani slavnostni akademiji, na slednji bodo podelili tudi občinska priznanja. Venerina pot, ob kateri se Škofja Loka vrne v srednji vek, pa bo v soboto, 20. junija. D. Ž.

TRŽIČ

Umetnine iz odpadkov

Komunala Tržič domiselno spodbuja ločeno zbiranje odpadkov. Letos je izdala brošuro o ločevanju odpadkov. Sledil je razpis na to temo za osnovne šole, ki je vabil mlade k ustvarjanju likovnih del in okrasnih predmetov. Natečaja se je udeležilo dvajset učencev Osnovne šole Križe z mentorico Dragico Štalc, osem učencev OŠ Bistrica in mentorica Petra Smolej ter pet učencev OŠ Tržič in mentorica Irena Perš Begič. Razstavo v stavbi podjetja je v sredo odprl tržički župan Borut Sajovic, ki je podelil nagrade za najboljše izdelke. Julija bodo na spletni strani Komunale Tržič zbirali fotografije o ločenih odpadkih. Prva nagrada bo teden oddiha v apartmaju na Hrvaškem septembra. S. S.

ABC ŽIVLJENJSKO ZAVAROVANJE

Se nikoli doslej ni bila odločitev o zavarovanju in varčevanju tako preprosta. Izberite svojo kombinacijo A, B ali C, izpolnite pristopno izjavo in že ste zavarovani, ob tem pa še varčujete.

In kaj pridobite?

- A. življenjsko in dodatno nezgodno zavarovanje,
- B. obročno varčevanje v skladih z možnostjo dodatnih vplačil ter
- C. fleksibilnost izplačil.

Sestavite svojo varnost. Enostavno, jasno in dostopno.

KER ŽIVLJENJE POTREBUJE VARNOST

triglav

ZAVAROVALNICA TRIGLAV, d.d.

POGODA ŠTEVILKA
080 555 555

www.triglav.si

DOBRODOŠLICA paket

NOV CILJ. NOVA ZGODBA.

18. junija v centru Kranja odpiramo vrata Nove KBM. Izberite sodobno banko in s Paketom dobrodošlice prihranite najmanj 65 evrov.

- Enoletno brezplačno vodenje osebnega računa.
- Brezplačna enoletna članarina za kartico z odloženim plačilom.
- Brezplačni pristop in polovično nadomestilo za identifikacijsko kartico Banki@Net.
- Ugodnejša obrestna mera ob sklenitvi prvega depozita.

Še več ugodnosti poiščite na <http://paketi.nkbm.si/>!

080 17 50

Nova KBM
Tržič, Ljubljana, Maribor

Generalka za veliki tekmi

Od danes do nedelje bo na Bledu potekala 54. mednarodna veslaška regata, ki bo hkrati tudi preizkušnja pred tekmo svetovnega pokala čez eno leto in svetovnim prvenstvom leta 2011.

VILMA STANOVNIK

Bled - "Tokratna veslaška regata z okoli šesto udeleženci iz devetih držav bo zagotovo najmočnejša v zadnjih letih, organizatorji iz Veslaške zveze Slovenije in Veslaškega kluba Bled pa jo bomo izrabili tudi kot generalko za tekmo svetovnega pokala, ki bo pri nas konec maja prihodnje leto," je pred novim druženjem veslačev, ki se s predtekmovanji na Blejskem jezeru začnejo danes ob 16. uri (finala bodo jutri in v nedeljo dopoldne), povedal predsednik VZ Slovenije Denis Žvegelj, ki je v začetku tega tedna na Bledu gostil tudi delegacijo Mednarodne veslaške zveze na čelu z izvršnim direktorjem Mattom Smithom.

"Tako veliki prireditvi, kot sta tekma svetovnega pokala in svetovno prvenstvo, zahtevata sodelovanje vseh, od domačega kraja do domače veslaške zveze in tudi nas v mednarodni zvezi. Vsi namreč želimo, da bo naš projekt odmeven, da bodo tekmovalci zadovoljni, da bo veslaški šport še pridobil veljavo. Svetovno prvenstvo na Bledu pa bo še posebno pomembno zato, ker bo hkrati pomenilo kvalifikacije za olimpijske in paraolimpijske igre leta 2012 v Londonu," je poudaril Matt Smith, ki si je

Ta teden se je na Bledu mudila delegacija Mednarodne veslaške zveze na čelu z izvršnim direktorjem Mattom Smithom (drugi z desne), načrte pred velikimi blejskimi veslaškimi prireditvami pa so jim predstavili (z leve proti desni) župan Janez Fajfar, predsednik VK Bled Peter Fajfar, predsednik VZ Slovenije Denis Žvegelj in predsednik OO Janez Benčina.

natančno ogledal načrte za prenovo hangarja in telovadnice v Mali Zaki ter tribun in sodniškega stolpa v Veliki Zaki.

"Kot kaže, bomo gradbena dela začeli jeseni, in sicer z obnovo telovadnice in han-

garja, nato pa še z gradnjo tribun in stolpa. Če bo šlo vse po načrtih, naj bi bila dela končana do konca marca prihodnje leto," je povedal predsednik VK Bled Peter Fajfar, blejski župan Janez Fajfar pa je poudaril velik

pomen obeh velikih tekmovalnih ne le za popularizacijo veslanja, ampak tudi za prepoznavnost Slovenije, predvsem pa Gorenjske in Bleda. Kot je povedal generalni sekretar SP Tim Farčnik, bo častni pokrovitelj obeh velikih veslaških dogodkov na Bledu predsednik države Danilo Türk, častnemu odboru bo predsedoval minister za šolstvo in šport Igor Lukšič, predsedovanje organizacijskemu odboru pa je prevzel Janez Benčina.

Ob mednarodni regati se v soboto ob 21. uri obeta veslaški žur, ki ga pripravljajo na zgornji terasi Trgovskega centra na Bledu. Obiskovalci se bodo na ergometru pomerili proti najboljšim slovenskim veslačem.

Kolesarji bodo napolnili Kranjsko Goro

VILMA STANOVNIK

Kranjska Gora - Z včerajšnjim popoldanskim treningom se je začelo HIT evropsko prvenstvo v spustu, ki ga bo Kranjska Gora gostila vse do nedelje zvečer. Za tekmovalce je prijavljenih več kot 350 kolesarjev in kolesark, ki se bodo na strmino pod sedežnico Vitranc in Podkoren znova podali danes, ko jih čakata nova treninga, ob 16. uri pa prvi nastop na časi v kategoriji masters za vrstni red starta na dirki. Danes ob 19. uri bo od hotela Kompas do trga pred cerkvijo šel sprevod reprezentance (pričakujejo jih kar 25), tam pa bo nato ob 19.30 slovesnost ob odprtju tekmovalja. Zabava z glasbo se bo nadaljevala pred Oštarijo, v disku Kompas in hotelu Prisank. Tudi jutri se bo ur-

nik začel s treningi, tekma evropskega prvenstva za kategorijo masters pa bo na sporedu ob 14.30. Po tekmi bodo slovesno razglasili najboljše, sledila pa bo večerna zabava.

Nedeljski treningi se bodo začeli že ob 8.30, tekma za mladince, mladinke, članice in člane pa se bo začela ob 11. uri in se predvidoma končala okoli 15. ure, ko bo slovesna razglasitev evropskih članov in mladinskih prvakov. Druženje se bo končalo s polletno zabavo pred gostilno Oštarija. Kot je povedal generalni sekretar prvenstva v Kranjski Gori Gorazd Stražičar, bo konkurenca najštevilnejša pri članih, kjer je prijavljenih več kot 150 tekmovalcev, med njimi tudi vodilni v svetovnem pokalu Steve Peat in aktualni svetovni prvak Gee Atherton.

KRANJ

Plavalci na mednarodnem prvenstvu Kranja

Plavalni klub Triglav Kranj bo jutri in v nedeljo organizator tradicionalnega mednarodnega mitinga, ki bo potekal v pokritem olimpijskem bazenu v Kranju. Oba dneva se bodo predtekmovanja začela ob 9. uri, polfinala in finala pa ob 17. uri. Ker v letošnjem letu plavalce in plavalke čaka vrsta pomembnih preizkušenj, bo kranjski miting lep uvod v obračune, na njem pa bo seveda najbolj množična udeležba domačih Triglavovih tekmovalcev na čelu z Anjo Čarman, Emilom Tahirovičem, Niko Karlino Petrič, Janom Karlom Petričem in Alešem Aberškom. V spominu bo zagotovo za vedno ostala zlasti Alešu Aberšku, ki bo v soboto med 17. in 18. uro odplaval svojo zadnjo tekmo in se v domačem bazenu poslovil od športne kariere in navijačev. V. S.

ŠENČUR

Pokal Gorenjske v karateju

V športni dvorani v Senčurju bo jutri, v soboto, potekal karatejski turnir za pokal Gorenjske 2009. Slavnostno odprtje bo ob 10. uri, nato pa se bo takoj začelo tekmovalje v katah in borbah za mlajše. Podelitev priznanj za te kategorije bo ob 12. uri, nato pa se bo začelo tekmovalje za starejše, ki bo predvidoma trajalo do 19. ure, ko bo zaključek s podelitvijo priznanj. V. S.

Bevc trener namesto Pavlina

VILMA STANOVNIK

Kranj - Kranjski nogometni drugoligaš Triglav Gorenjska je rezultatsko uspešno sezono sklenil minuli konec tedna. Na klubski večerji je predsednik Igor Velov spet poudaril prvotnega ambicije članke ekipe, prav tako pa je izdal nekaj sprememb pred pripravami na novo sezono. Tako ima Triglav Gorenjska novega trenerja, saj bo ekipo prevzel Stane Bevc, dosednji trener Brane Pavlina pa bo trener pri NK Kranju. "Vzrok za zamenjavo na mestu trenerja članske ekipe je predvsem v tem, ker je imel tako Brane Pavlin kot klub težave zaradi licence A in ne PRO, ki jo potrebuje. Skupaj smo ocenili, da tak način dela v še eni sezoni ne bi bil dober. Branetu pa smo ponudili delo v klubu," je povedal športni direktor Robert Misja.

Novi trener je Stane Bevc, nesojeni trener Bonlike in

Članska ekipa Triglava Gorenjske, ki jo je vodil trener Brane Pavlin, je sezono zaključila na tretjem mestu 2. SNL in z naslovom gorenjskega pokalnega zmagovalca.

prej Zagorja, ki je Triglav že pripeljal v prvo ligo pred sedmimi leti. Sodelovanje je povezano tudi z oblikovanjem moštva za prihodnje leto: "Igralcem so potekle posojilne in igralne pogodbe - Kalakovič se vrača v HIT Gorico, Čolič v BiH, Jakopič, Banic in Robnik pa so prosti igralci. Smo v stiku z nekaj pr-

voligaškimi in drugimi nogometaši, saj si želimo okrepite moštvo," je dodal Misja.

Triglav je že podpisal pogodbe s svojimi mladinci (Jerkovič in Dimitrov sta reprezentanta U19), v okviru posoj in dvojnih registracij ima na voljo še vsaj deset igralcev. Letos so že uveljavili štiri, pet imen iz lastne nogometne

šole, zdaj pa si želijo ekipo še okrepiti. Klub je potaval vse obveznosti, osvojili so naslov mladinskega pokalnega prvaka, vse gorenjske naslove pri mladih in še ta mesec naj bi odprli novo pridobitev, dodatno tribuno z novimi modernimi klubskimi prostori za Nogometno gorenjsko akademijo NOGA.

Z ZARJO SE PRUČNE DAN,
JUTRANJE VESELJE PA Z IGRO V

ZARJINFESTIVAL

2. festival športa in kulture
za otroke in mladino

sobota,
13. junij 2009
od 9.00 do 21.00
Skofja Loka

brezplačne delavnice
Zarjin Živ Žav
odrske umetnosti
dobrodelna tržnica
prireditve in nastopi

WWW.ZARJINFESTIVAL.ORGUSTVO-RITEM.SI

Oropala dostavljavca pic

V Gradu pri Cerkljah sta domačina v nedeljo zvečer oropala dostavljavca pic. Policisti so ju prijeli že naslednji dan.

SIMON ŠUBIC

Kranj - Devetnajstletnega dostavljavca pic iz picerije Pod Jenkovo lipo v Cerkljah sta v nedeljo zvečer oropala mlada domačina, 20-letnica in 22-letnik iz Grada pri Cerkljah. Policisti so ju prijeli že naslednji dan, preiskovalna sodnica v Kranju pa naj bi po naših podatkih po zaslišanju zanju odredila pripor.

Osumljena sta v nedeljo pozno zvečer naročila pizo v piceriji Pod Jenkovo lipo. K pristajališču jadrlnih padalcev v Gradu jima jo je pripeljal 19-letni študent. V trenutku, ko je pizo jemal iz avtomobila, v katerem je sedel tudi mladoletni sopotnik, ga je 20-letnica udarila s kladivom po glavi in ga pri tem lažje ranila, nato pa je prikočil še 22-letnik z nožem v roki in zahteval denar. "Osumljenca sta iz vozila vzela iz denarnice okoli 150 evrov gotovine ter s kraja odšla. Oba osumljena so po zbranih obvestilih policisti v ponedeljek prijeli in pridržali," je pojasnil Andrej Zakrajšek, tiskovni predstavnik Policijske uprave Kranj.

KRIMINAL

KRANJ

Potreboval je računalnik

V noči na ponedeljek je nekdo v Kranju vlomil v stanovanjsko hišo, iz katere je odnesel računalniški monitor neznane znamke in prenosni računalnik IBM, serijskih števil 99-Y9YTX. Gmotna škoda znaša 750 evrov.

Izginil elektromaterial

Pred dnevi je nekdo z gradbišča v Kranju ukradel več različnega elektromateriala. Gmotna škoda znaša pet tisoč evrov.

VODICE

Žagi nista bili dovolj

V Vodicach so neznani storilci vlomili v stanovanjsko hišo. Lastniku so ukradli motorni žagi in udarni kladivi, s čimer so ga oškodovali za okoli dva tisoč evrov. S. Š.

Glasbena šola Radovljica
Linhartov trg 1, 4240 Radovljica

razpisuje za šolsko leto 2009/10
prosto delovno mesto

UČITELJA KITARE (M/Ž)

za določen čas, a skrajšanim delovnim časom

Začetek dela je 1. september 2009.

Kandidati morajo izpolnjevati pogoje v skladu z določili ZOFVI (Ur. l. RS št. 12/96 in 23/96, 22/00, 64/01, 108/02, 34/03, 79/03, 65/05, 129/06, 16/07 in 36/08) in Odredbe o smeri strokovne izobrazbe za strokovne delavce v glasbenih šolah (Ur. l. RS št. 43/00 in 95/02).

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite na naslov šole v 8 dneh po objavi razpisa. Prijavljene kandidate bomo o izboru obvestili v zakonitem roku.

Pretepeni po dveh dneh umrli

Minulo soboto brutalno pretepeni 41-letni Jeseničan Sead Čehić je v ponedeljek v kliničnem centru v Ljubljani zaradi hudih ran glave umrl.

SIMON ŠUBIC

Slovenski javornik - Po dveh dneh borbe, da bi pri življenju ohranili 41-letnega Jeseničana Seada Čehića, ki jo je v soboto popoldne hudo skupil v pretepu na terasi picerije Pr' Čbular na Slovenskem Javorniku, so se morali v ponedeljek zdravniki v ljubljanskem kliničnem centru predati. Jeseničan jo je prehudo skupil po glavi, da bi ga lahko obdržali pri življenju. Policija je sporočila, da mu je smrtno rano zadal 28-letni Jeseničan, po neuradnih podatkih gre za Hamdijo Amidžića. Policisti so zoper njega podali kazensko ovadbo na Okrajno državno tožilstvo v Kranju.

Sead Čehić se je minulo soboto ob 17.15 usedel na teraso picerije Pr' Čbular na Slovenskem Javorniku. Kmalu zatem naj bi k njemu prisedel 28-letni Hamdija Amidžić. Beseda je menda nanesla na denar, ki ga naj bi Čehić dolgoval Amidžiću (neuradno je šlo za približno

Umrlega Seada Čehića so brutalno pretepli na terasi Picerije Pr' Čbular na Jesenich.

1700 evrov). Kmalu je zavrepla kri. Amidžić je pri tem pograbil steklenico, ki je bila na mizi, in z njo Čehića udaril po glavi. Čeprav ga naj bi že tedaj resno ranil, se ni ustavil, temveč ga je po glavi nekajkrat močno udaril še s pestjo, nato pa zapustil lokal.

Po besedah lastnika picerije Adnana Musića je takoj, ko je zaslišal vpitje, odšel na teraso, kjer je Čehića našel okrvavljenega in naslonjenega na mizo. Kmalu zatem je potemnel v obraz, kar se zgodi ob hudih poškodbah glave. Takoj so po-

klicali reševalce, ki so prispele v nekaj minutah in ga hitro odpeljali v jeseniško bolnišnico. Od tam so pretepenega Jeseničana odpeljali v Klinični center v Ljubljani, kjer je kljub trudu zdravnikov po dveh dneh umrl.

KRIMINAL

POLICA

Ukradli za dva kilometra tirov

V bližini Exoterna na Polici pri Naklem je v noči na torek izginito za dva tisoč metrov železniških tirov. Slovenske železnice so nepridpravi oškodovali za 14 tisoč evrov. Da so neznani lopovi odpeljali težko železo, so se morali pošteno namučiti, kako natančno (in povsem neopazno) jim je to uspelo, pa policija še poizveduje. S. Š.

**KURILNO
OLJE**

DATRIS

LIFE MODERN

080 2341

Znova o prostituciji

Na kranjskem sodišču se je v torek z zaslišanjem prič nadaljevalo sojenje zaradi domnevne prostitucije v lokalu XO v Čirčah pri Kranju.

SIMON ŠUBIC

Kranj - Na sojenju 52-letnemu Miranu Anžiču in njegovi 75-letni materi Mariji Studen, obdolženima trgovine z ljudmi in organiziranja prostitucije v nočnem lokalu XO v Čirčah pri Kranju, je ta teden pričal tudi Robert B., eden od gostov lokala, ki je po lastnih besedah nekaj mesecev prijateljaval s kolumbijsko plesalko Lady Johanno.

"Z Johanno sva imela tudi intimne odnose, vendar ne za denar. Če bi vedel, da bi bila v kakšnem su-

ženjskem odnosu ali bi se bila prisiljena prostituirati, bi o tem zagotovo obvestil policijo ali ji skušal drugače pomagati. V enem od pogovorov mi je zatrjela, da se ni nikoli prostituirala ne v Sloveniji, ne doma v Kolumbiji," je povedal Robert in dodal, da je bil že dvakrat v Kolumbiji, ob zadnjem obisku Južne Amerike pa je obiskal tudi Johannino družino, kjer se je prepiral, da mu ni lagala o ničemer, kar mu je pripovedovala.

Povedal je še, da dobro pozna razmere v Kolumbi-

ji, kjer gre do revne ženske z moškimi tudi za denar, da prehrani svoje otroke, kar pa po njegovem ni prava prostitucija. "Prostitucija si predstavljam kot neko hišo, v kateri plačaš za spolne odnose," je odgovoril na vprašanje tožilke Marije Marinke Jeraj, kaj je zanj prostitucija. Na vprašanje zagovornika Antona Šubica, ali se mu je XO ob njegovih obiskih zdel kot lokal, ki ponuja prostitucijo, je priča odgovorila nikalno. Sojenje se bo nadaljevalo konec avgusta.

Marija Studen in Miran Anžič se bosta na sodišče vrnila konec avgusta. / Foto: Gerald Kavčič

TLAKOVCI PODLESNIK
www.tlakovec.si info@tlakovec.si 02/450 38 60

ANTIKA TLAKOVEC

GG +

AKTUALNO
POGOVOR
NA ROBU
SLOVENCİ PO SVETU
RAZGLED

Alkohol in droge med srednješolci

Na šole: Mladostniki raje posegajo po alkoholnih pižatih ...

Politika

Janez Janša pojasnjuje pogled na ustavne spremembe, ukrepe zoper krizo, nekatere zakone ...

Glasba

Skladatelj Alojz Ajdič je prejšnji teden prejel Kozinovo nagrado.

Gozd

Marija Stare je iz mestne gospe postala dobra poznavalka gozda.

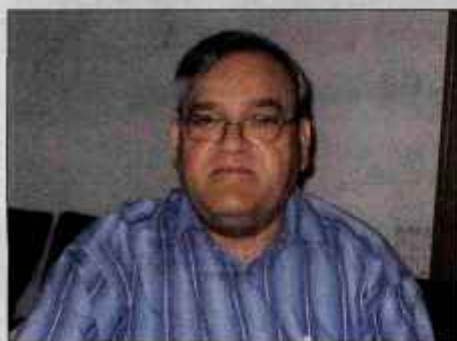

Aktualno

Mnenja

Marjetka Hovnik Keršmanc: "V primerjavi z vrstniki izpred štirih let je danes manj dijakov že poseglo po večini drog, z izjemo alkohola in hlapil, pri katerih je uporaba porasla za odstotek, in pomirjeval, ki jih ni predpisal zdravnik, kjer ni bilo spremembe v primerjavi z raziskavo pred štirimi leti. Prvi stik s posamezno drogo pa se je premaknil v višjo starost."

Franc Kržan, vzgojitelj v kranjskem dijaškem in študentskem domu: "Te podatke bi morali predstaviti tudi pristojnim inšpekcijskim službam. V naši kuhinji recimo strežejo natakarice, ki to delo dobijo kot priložnostno zaposlitev, zato svoje delo opravljajo premalo odgovorno in alkohol strežejo tudi mladoletnikom. Prav tako so v neposredni bližini šol lokali, kjer strežejo tudi alkoholne pijače."

Luka Hrobat, dijak 1. letnika: "Seveda, da mladi posegajo po alkoholu, najpogosteje je to pivo ali žgane pijače. Večkrat se zgodi, da tudi mladoletnim postrežejo alkoholno pijačo, čeprav nas pogosto vprašajo za osebni dokument in potem ne postrežejo alkohola. Menim, da mladim droge niso tako lahko dostopne."

Pijača, po kateri mladi najpogosteje posežejo, je pri fantih pivo, pri dekletih pa tako imenovane alkopop pijače, to so ustekleničene pijače s približno pet odstotno vsebnostjo alkohola.

Prvo alkoholno pijačo spiijejo do srednje šole

Po podatkih iz raziskave o razširjenosti alkohola in preostalih drog med gorenjsko srednješolsko mladino je na Gorenjskem med mladimi več pogostih pivcev, kot je povprečje v Sloveniji, nad slovenskim povprečjem so tudi pri kajenju cigaret in uživanju marihuane ter vdihavanju hlapov.

MATEJA RANT

V raziskavi, ki so jo pred dvema letoma opravili med več kot tisoč srednješolci, stariimi med 15 in 16 let, so ugotavljali, da je večina dijakov že vsaj enkrat v življenju posegla po vsaj eni drogi. "Le pet odstotkov dijakov namreč še nikoli v življenju ni poskusilo nobene od drog, tako dovoljenih kot prepovedanih," je razložila vodja promocije zdravja pri kranjskem zavodu za zdravstveno varstvo Marjetka Hovnik Keršmanc. Z omenjeno raziskavo so se na Gorenjskem že tretjič pridružili evropski raziskavi o alkoholu in preostalih drogah med srednješolsko mladino ESPAD 2007, ki je potekala sočasno z nacionalno raziskavo in raziskavo v 35 evropskih državah.

"Svet danes mladim ponuja mnoge izzive, obenem pa tudi tveganja, med katerimi so tudi droge. Tveganja so sestavni del odrasčanja, vprašanje pa je, kdaj postanejo ogrožajoča," je ob predstavitvi rezultatov raziskave poudarila Marjetka Hovnik Keršmanc. Zato so poskušali ugotoviti, kaj se med gorenjskimi srednješolci dogaja na področju rabe drog in koliko so torej ogroženi. Med dovoljenimi drogami, je razložila Marjetka Hovnik Keršmanc, je med mladimi najbolj razširjeno uživanje alkohola. "Samo šest odstotkov mladoletnikov v življenju še ni popilo niti kozarca alkoholne pijače." V primerjavi z raziskavo iz leta 2003 se je povečal delež ti-

stih, ki po alkoholnih pijačah posegajo pogosteje, še zlasti pa tistih, ki so pili že vsaj 40-krat v življenju, kar jih uvršča med pogoste pivce. Takih je bila več kot tretjina dijakov, njihov delež pa je na Gorenjskem višji, kot je povprečje v Sloveniji in ESPAD državah. Dobra polovica dijakov iz raziskave je že bila opita do te mere, da so se pri hoji opotekali, ne jiti je zapletel jezik, so bruhal ali se kasneje niso spomnili, kaj se je dogajalo. Po besedah Marjetke Hovnik Keršmanc se iz leta v leto povečuje tudi delež mladoletnikov, ki pogosto pijejo alkoholne pijače v "rundah", kar pomeni, da so zaporedoma popili pet ali več alkoholnih pijač. Največji delež mladih, ki so že pili alkoholne pijače ali bili opiti, je še dodala, je med dijaki tehniškega in strokovnega izobraževanja, najnižji pa med gimnazijci. "Čeprav zakon o omejevanju porabe alkohola prepoveduje prodajo in strežbo alkoholnih pijač mladoletnim osebam, si je lahko skoraj tretjina mladih v trgovini kupila alkoholno pijačo za lastno uporabo, 42 odstotkov dijakov pa je alkoholno pijačo lahko dobilo tudi v baru, restavraciji ali diskoteki," je še dodala Marjetka Hovnik Keršmanc.

Druga najbolj razširjena droga je tobak, s katerim je že imelo izkušnjo 58 odstotkov dijakov iz raziskave, kar je deset odstotkov manj kot njihovi vrstniki pred štirimi leti. "Tisti, ki imajo to razvado, pa kadijo pogosto in gre pri njih za redno navado," je pojasni-

la Marjetka Hovnik Keršmanc. Delež rednih kadilcev med gorenjskimi mladoletniki je nad slovenskim in evropskim povprečjem in znaša 22 odstotkov; med njimi vsak petnajsti pokadi več kot škatlico cigaret na dan. Najpogosteje uporabljena prepovedana droga pa je marihuana, s katero je že imelo izkušnjo 23 odstotkov anketiranih dijakov, kar je skoraj 16 odstotkov manj kot leta 1999. "Od tega jo je skoraj sedem odstotkov uporabilo že desetkrat ali pogosteje, kar pomeni njeno zlorabo," je še pojasnila. Obenem je skoraj polovica dijakov že imela možnost poseči po marihuani, a tega ni storila. "V precejšnjem porastu pa je vdihavanje hlapil, s čimer ima izkušnje skoraj vsak peti dijak." Po vseh drugih drogah, pravi Marjetka Hovnik Kerš-

manc, gorenjski dijaki posegajo precej redkeje.

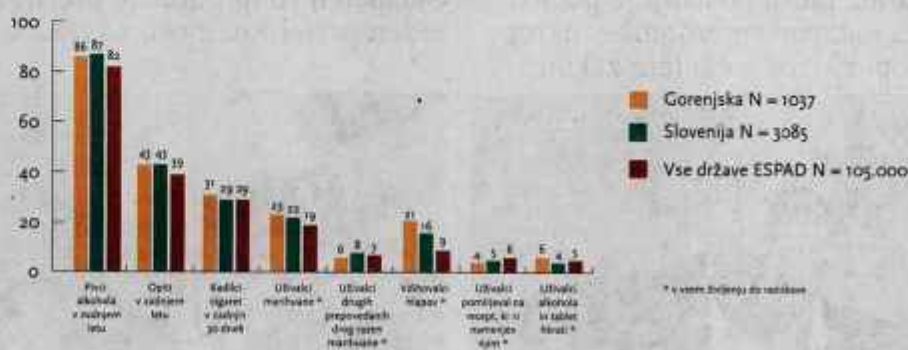
Mladi po drogah posegajo, kljub temu da se zavedajo tveganja za telesno ali drugačno škodo, povezano z uživanjem drog, je poudarila Marjetka Hovnik Keršmanc. Med dejavniki, ki povečujejo možnosti za tvegano vedenje, so tako odnosi znotraj družine kot družba vrstnikov, lastna samopodoba in šolska uspešnost. Po ugotovitvah iz raziskave imajo dijaki boljše samopodobe kot njihovi vrstniki iz leta 1999, tudi v šoli so uspešnejši. Kljub temu je 27 odstotkov dijakov že razmišljalo o samopoškodovanju, deset odstotkov pa jih je že poskusilo narediti samomor. "Ti rezultati bi morali biti podlaga za določene aktivnosti na tem področju in izhodišče širše družbene debate," je končala Marjetka Hovnik Keršmanc.

Prvi kozarec piva je do 12. leta starosti popilo že 33 odstotkov dijakov, prvi kozarec tako imenovane alkopop pijače 18 odstotkov dijakov, prvi kozarec vina 24 odstotkov dijakov in prvi kozarec žgane pijače devet odstotkov dijakov. Do 14. leta starosti ali celo prej je bilo opitih že 14 odstotkov dijakov.

Večina mladoletnikov je do rabe in zlorabe alkohola precej strpna, saj mu pozitivne učinke pripisuje skoraj 60 odstotkov anketiranih dijakov. Zlasti zaskrbljujoče je po mnenju Marjetke Hovnik Keršmanc to, da mladi menijo, da se lahko pod vplivom alkohola zelo zabavajo.

Primerjava razširjenosti drog med 15 do 16 let starimi mladoletniki na Gorenjskem, v Sloveniji in v državah ESPAD (35 držav)

Pogovor

Slovenija se je uklonila po nepotrebnem

Janez Janša

Prvak opozicije Janez Janša pojasnjuje svoj pogled na potrebo po ustavnih spremembah, ukrepih zoper gospodarsko krizo in nekaterih pravkar sprejetih zakonih, ki po njegovem za Slovenijo niso dobri.

DANICA ZAVRI ŽLEBIR

Kako ste zadovoljni z rezultatom nedeljskih volitev v evropski parlament?

"Nesporno je, da je na nedeljskih volitvah zmagala kakovostna lista SDS. Volivkam in volivcem se zahvaljujem za podporo naši listi ter za streznivni signal, ki so ga poslali vladi. Ta je bil zelo potreben. Pričakujemo, da bo vladna koalicija ta signal vzela resno, hitreje predlagala boljše protikrizne ukrepe in da bo v prihodnjih mesecih sposobna skleniti neko razvojno partnerstvo, ki pa ne bo spreminjalo razmerij med koalicijo in opozicijo. Mi smo pripravljeni sodelovati v okviru partnerstva za razvoj s katerokoli vlado, saj gre za nacionalni interes."

Na kongresu SDS ste sprožili zahtevo po ustavnih spremembah, kar je sedaj spodbudilo razpravo tudi v širši politični javnosti. Kaj se vam zdi narobe v slovenskem ustavnem redu, da terjate njegove spremembe?

"Ne gre za to, da pred dvajsetimi leti sprejeta ustavna ureditev ne bi bila dobra, pač pa se tudi dobre rešitve sčasoma izčrpajo in so potrebne nove. Dvajset let nazaj ni bilo zelo konkretnih predstavljenih, kakšno bo življenje v Evropski uniji, bile so želje, sanje, primerjave, kaj obstaja v Evropi in kaj smo doživeli v Jugoslaviji. Slovenska ustava je bila v veliki meri napisana kot antipod temu, kar smo imeli prej. V dvajsetih letih se je spremenila ne le Slovenija, pač pa tudi Evropa in svet. Danes prevzemajo upravljanje generacije, ki ne berejo več časopisov, ker informacije dobijo na internetu. To spreminja življenje, ne le družbene odnose, tudi način upravljanja in na tem področju so v naši ustavi opredeljeni nekateri zelo komplicirani postopki za delovanje izvršne oblasti, ki jih ne najdemo nikjer drugje. Tu je po mojem mnenju potrebna nadgradnja, so potrebne spremembe, treba je nadomestiti stvari, ki so preživele."

Katerim spremembam bi morali pri tem dati prednost?

"Ena od njih je skrajšanje rokov za oblikovanje vlade. Danes potrebujemo najmanj dva meseca, da se po volitvah vzpostavi vlada in po ustavnih rokih volitve v državni zbor vedno padejo na jesen. Slovenija zaradi tega vsako četrto leto ne dobi proračuna pravočasno. Tako številni družbeni podsistemi ostajajo šest mesecev brez denarja, na tisoče uradnikov brez dela, sami sebi predpisujemo zastoj, medtem ko v več drugih državah že po tednu dni sestavijo vlado in stvari lahko nemoteno tečejo naprej. Ključni problem pa se mi zdi funkcioniranje sodstva. Sodni sistem je v naši ustavi opredeljen na podlagi idealne predpostavke, da bo vsak sodnik s tem, ko bo dobil trajni mandat, neodvisen in učinkovit. Dogaja pa se nam, da v velikem številu primerov niso ne eno ne drugo in na tisoče ljudi predolgo čaka na sodbe. Slovenija danes vsak teden doživi obsodilno sodbo Evropskega sodišča za človekove pravice zaradi sodnih zaostankov, ker sodišča ne funkcionirajo v smislu zaščite pred hudimi kriminalnimi dejanji. Zaradi tega je prav sodni sistem prva prioriteta pri ustavnih spremembah."

Sedaj so v ospredju dogajanja, povezana z gospodarsko krizo. Vaša stranka je ponudila svoje predloge ukrepov, ki pa so bili v državnem zboru zavrnjeni. Kaj sedaj?

"Veliko ukrepov, ki smo jih predlagali in so bili zavrnjeni z glasovanjem, je še vedno aktualnih, mnogi bodo aktualni do konca krize. Vladi so na razpolago, opozicija jih sama ne more sprejeti. Za razliko od koalicije, ki je glasovala proti vsem 68 ukrepom, ki smo jih predlagali, smo mi do zdaj njega podprli vse protikrizne ukrepe vlade. Vendar je težko premalo. Brezposelnost, ki drastično narašča, je strukturni problem, ki bo terjal sprejetje vseh potrebnih zakonov, od nadomestil za čas brezposelnosti, ostajanja v statusu zaposlenosti, tudi če za določen čas ne delaš, do skrajšanega delovnega časa. Vendar so točasni ukrepi. Če v devetih mesecih, dokler

bodo ti ukrepi veljali, ne bodo ustvarjena nova delovna mesta, bo problem brezposelnosti naslednje leto izbruhnil s takšno silovitostjo, da ga ne bomo obvladali in bomo prisiljeni teoretično razglasiti bankrot in iskati pomoč mednarodnih finančnih institucij. Temu se je možno izogniti tako, da del sredstev, ki se namenjajo za razne stvari, ki se zdijo potrebne, a se jim je mogoče v kriznem času odpovedati, namenimo za to, da zmanjšamo nekatere obremenitve gospodarstva, da bo to lahko vlagalo denar v nove programe, nova delovna mesta v panogah, kjer kriza ni bistveno zmanjšala naročil. To so energetika, logistika, varstvo okolja, kjer že evropska regulativa nalaga vrsto nalog. Tu so izzivi, kjer lahko izvršilna oblast s pametnimi ukrepi blaži izgubo delovnih mest. Ne more jih v celoti preprečiti, po naših ocenah pa polovico delovnih mest, ki se vsak mesec izgubi, lahko nadomestimo z novimi."

Novelam treh zakonov ste nedavno tako ostro nasprotovali, da ste razmišljali celo o referendumu. S kakšno utemeljitvijo?

"Zakon o policiji prinaša ponovno možnost politizacije tega zelo pomembnega varnostnega in tudi represivnega organa. Hkrati širi možnost uporabe represivnih sredstev, kar po eni strani zbuja zaskrbljenost z vidika varovanja človekovih pravic, po drugi pa pooblastila niso najbolj jasno definirana in njihova uporaba odpira široko možnost pritiskov zoper policiste. Ta zakon, ki ni dober ne za državljanje ne za policiste, je absolutno sporen."

Kaj pa spornost novega vinjetnega sistema?

"Zakon o javnih cestah, ki omogoča drastično podražitev cestnih vinjet, domnevno uvaja sistem, ki bi odprl blokirana sredstva pri Evropski komisiji. Zamrznilne teh sredstev nismo nikjer problematizirali, nismo sprožili nobenega postopka, kaj šele tožbe. Evropska komisija nima pravice zamrzniti tega denarja zaradi uvedbe vinjet za avtoceste, ker to ni v ev-

Foto: Gorazd Kavcic

ropski pristojnosti. Dosedanji sistem vinjet, ki ga je lani sprejela naša vlada, ni diskriminatoren za tujce, ker so cene vinjet za vse enake. Sedaj se uvaja vinjete za krajši čas, ki bi jih morda po resni analizi, kaj je po enem letu prinesel vinjetni sistem, morda bilo smiselno uvesti, toda letnega izračuna še ni, ker smo z vinjetami začeli julija 2008. Poleg tega pa bi morala biti cena taka, ki bi prinesla najmanj toliko kot stari sistem. Cena tedenske vinjete ne bi pokrila stroškov in bi v celoti prinesla manj, kot bi dobili z drastično podražitvijo letnih vinjet. Slednje kupujejo predvsem domači vozniki. S tem občutno obremenjujemo domače voznike, ki plačujemo tudi gradnjo avtocest z davki, razbremenjujemo pa tranzit, ki je tudi velik ekološki problem za Slovenijo. Hkrati pa dobivamo tudi sporočilo z Evropske komisije, da to ne bo zadovoljilo njihovih zahtev. Tudi nikoli ne bo, kajti tu gre za lobistični interes Italije, kjer skušajo prek svojega komisarja zagotoviti zastoj uporabo slovenskih avtocest za njihove turiste. Tudi mi bi si želeli, da se zastoj vozimo po italijanskih

avtocestah, pa vemo, da to ni mogoče. Skratka, ni bilo razloga, da bi se bile tu Slovenija uklonila. Naša vlada je naredila nerazumno napako, ker se temu ni uprla. Od Slovenije je Evropa zahtevala predvsem odgovor na vprašanje, za kakšen čas smo uvedli ta sistem. Ob uvedbi smo lani navedli, da to delamo začasno, do uvedbe satelitskega cestninjenja. Na to vprašanje Slovenija vse od oktobra lani ni uradno odgovorila.

Zakon o jamstveni shemi pa je sporen zaradi dopolnila, ki na relativno enostaven način omogoča bankam, ki dobijo državna poroštva, torej javna sredstva, da reprogramirajo tudi t. i. tajkunske kredite, torej posojila za meddržerski prevzem. Gre za izigravanje sistema. Medtem ko slovensko gospodarstvo potrebuje denar za zagon proizvodnje, za končanje investicij, ki bi omogočale nova delovna mesta, se bo denar porabljal za podajanje preverjenih kreditov, od katerih je odvisno lastništvo posameznikov in ne proizvodnja. Tako bo denar davkoplačevalcev reševal lastnike, ki so se zakalkulirali, in ne gospodarstva."

"Danes potrebujemo najmanj dva meseca, da se po volitvah vzpostavi vlada in po ustavnih rokih volitve v državni zbor vedno padejo na jesen. Slovenija zaradi tega vsako četrto leto ne dobi proračuna pravočasno. Tako številni družbeni podsistemi ostajajo šest mesecev brez denarja, na tisoče uradnikov brez dela."

Pogovor

Vitja Avsec, skladatelj: "Skladatelj Alojz Ajdič je zanimiv in prepoznaven avtor, ki, kot sam pravi, piše iz svoje notranjosti, iz svoje duše. Oblikovno odmerjen, v izrazu barvit, ustvarja poetično govorico, ki predstavlja nasprotje različnim špekulativnim umetnostnim konceptom. Njegova govorica je širše razumljiva in skladbe lepo sprejete. Ob podelitvi stanovske Kozinove nagrade, ki je prišla v prave roke, moti le majhna udeležba, ki spet kaže na našo specifično kulturno (ne)zavest, ki pa ji Ajdič s svojim delom vztrajno in uspešno kljubuje, zato mu še enkrat izrekam iskrene čestitke."

Tomaž Kukovič, v. d. ravnatelja Glasbene šole Kranj: "Gre za enega najpomembnejših slovenskih skladateljev današnjega časa, ki ima za sabo bogat in svojevrsten ustvarjalni opus. Odlikuje ga zelo samosvoj način skladanja, hkrati pa je njegov pogled na glasbo zelo odprt. Desetletje je vodil Glasbeno šolo Kranj, ki je v njegovem času doživela pravi razcvet. Vpeljal je nove instrumente, pripeljal odlični učiteljski kader in šola je rasla tako po številu učencev kot po kvaliteti. Alojzu Ajdiču čestitam za nagrado in življenjski jubilej, že zdaj pa se veselim sodelovanja in mislim, da bo večer v okviru praznovanja 100-letnice glasbene šole, na katerem bomo izvajali njegovo glasbo, lepa priložnost, da se mu zahvalimo za vse, kar je naredil za nas."

Alojz Ajdič

se je rodil v Fojnici pri Sarajevu. Na Akademiji za glasbo v Ljubljani je diplomiral iz klarineta, kasneje pa je v razredu Uroša Kreka študiral tudi kompozicijo. Poučeval je glasbo in med leti 1973-1983 kot ravnatelj vodil Glasbeno šolo Kranj, kasneje pa prav tako na Koroškem. Kasneje je prevzel vodenje prodaje glasbenih edicij pri DZS, od 1989 do 2002 pa je deloval v podjetju Glasbeni atelje. Za svoje delo je prejel vrsto nagrad in priznanj, med drugim Župančičevo nagrado za Simfonijo št. 2, z naslovom Okno duše, ki jo je prejel leta 1994, nagrado Prešernovega sklada za Simfonijo št. 3, imenovano Simfonija za tolkala in simfonični orkester, leta 1997, zdaj pa tudi Kozinovo nagrado.

Ne moda, lastna občutja

Skladatelj Alojz Ajdič, ki bo letos praznoval svojo 70-letnico, je prejšnji teden za zaokrožen simfonični opus prejel Kozinovo nagrado, ki jo vsako leto podeljujejo v Društvu slovenskih skladateljev.

IGOR KAVČIČ

Nagrado ste prejeli za zaokrožen simfonični opus. Ta nedvomno sodi v vrh vaše ustvarjalnosti, kam vi uvrščate dela, za katera ste prejeli letošnjo Kozinovo nagrado?

"Lahko bi rekel, da simfonični opus v moji skladateljski karieri sodi med najpomembnejša dela. Že od mladih let, ko sem napisal prve skladbe, sem vedno stremel za tem, da bi napisal kakšen cikel za orkester. Pisanje skladb za solistične točke, duete mi niso bile dovolj, klarinetu in violini, klarinetu in klarinetu sem želel dodati še druge instrumente ... Tako sem že kmalu napisal več skladb za orkester. Prva pomembnejša je bila zagotovo Fantazija za orkester, ki je že kazala podobo mojega ustvarjalnega kreda, ki me spremlja že celo to obdobje. Zvok orkestra, pihal, trobil, tolkal, godal, ki barvitost barve še dodatno plemenitijo, me je izjemno privlačil, pa sem enostavno rekel, to je moj stil, moj način, moja pot. Pa vendar, na podlagi raznih festivalov, ki sem jih spremljal tudi od blizu, od Varšavske jeseni, Opatije, Belih noči v takratnem Leningradu ..., sem začel pisati tudi drugačno glasbo. Eno od takih kompozicij, zasnovanih na moderni ustvarjalnosti, sem nekoč z navdušenjem prinesel do svojega profesorja Uroša Kreka. Ta je nekaj časa gledal skladbo in nato mene, na koncu pa dejal: "Poslušaj Ajdič, skladba je zanimiva, domiselno napisana, ampak v njej ni tebe, to ni tvoja glasba. Nikar ne hodi po poteh, ki niso tvoje, predvsem pa ne bodi na silo moden." Te misli so mi bile potem vsa leta življenjsko napotilo. Krekove besede, naj se najprej ozrem vase in v sebi poiščem, kar čutim, da bi na tej podlagi lahko pisal glasbo.

Res je, kritiki, ki poslušajo moje koncerte, pravijo, da sem preveč klasičen, preveč subtilen in premalo moderen, ampak konec koncev, naj pišem za kritiko, za publiko ali to, kar čutim? Slednje je načelo, po katerem se ravnam in v prvi vrsti ne pišem, da bo všeč publiko in kritikom. Pri ustvarjanju je pomembno imeti svojo idejo, biti moraš prepričan vase, zvest svojemu slogu, ne biti na silo moden, ampak tak, kakršen si. To te dela tudi za prepoznavnega.

Kako zdaj, v zrelih skladateljskih letih, ko imate za seboj spoštovanja vreden in razpoznaven avtorski opus, gledate na pisanje glasbe, kje iščete nove izzive?

"Trenutno se precej ukvarjam z mojimi starimi, iz takih ali drugačnih razlogov še nedokončanimi ali opuščeni deli. V preteklosti sem zelo veliko ustvarjal in zdaj iz predalov izbežam veliko zanimivih stvari ... Seveda se je težko s sedanjim razmišljanjem in izkušnjami vračati k tem delom, včasih porabim veliko časa, da se lahko poglobim v osnovno misel skladbe, ki sem jo ne-

Alojz Ajdič, skladatelj / Foto: Gorazd Kavčič

Si kot rastlina, korenina, iz katere nekaj raste in se razvija, steblo, veje, listi, cvetovi, plodovi. V moji glasbi je spoznati tako romantiko kot modernost in zanimive ritme. Tak je moj osebni izraz."

Kako gledate različne nagrade, ki ste jih doslej prejeli za svoje umetniško delovanje, naj med njimi izpostavim nagrado Prešernovega sklada leta 1997 in seveda zadnjo, Kozinovo nagrado, ki ste jo prejeli prejšnji teden?

"Nagrado Prešernovega sklada sem prejel za konkretno delo, za mojo tretjo Simfonijo za tolkala in simfonični orkester, Kozinovo nagrado, ki jo vsako leto enemu skladatelju podelimo v Društvu slovenskih skladateljev, pa od kolegov skladateljev za celoten simfonični opus. Zato sem še toliko bolj počaščen, saj so tako na neki način tudi stanovski kolegi v društvu prepoznali to mojo ustvarjalno moč."

Kako zdaj, v zrelih skladateljskih letih, ko imate za seboj spoštovanja vreden in razpoznaven avtorski opus, gledate na pisanje glasbe, kje iščete nove izzive?

"Trenutno se precej ukvarjam z mojimi starimi, iz takih ali drugačnih razlogov še nedokončanimi ali opuščeni deli. V preteklosti sem zelo veliko ustvarjal in zdaj iz predalov izbežam veliko zanimivih stvari ... Seveda se je težko s sedanjim razmišljanjem in izkušnjami vračati k tem delom, včasih porabim veliko časa, da se lahko poglobim v osnovno misel skladbe, ki sem jo ne-

koč napisal, hkrati pa pri tem dobivam nove ideje, da lahko skladbo razvijem naprej. Pridem do dilem, ali skladbo nadgrajevati na prvotno zastavljenem zapisu ali jo povsem prenoviti, pa vendarle vedno znova najdem rešitev za take skladbe. Rad pa bi po operi Brata, ki je premiero doživela pred nekaj leti, naredil še kaj večjega, kakšno simfonijo."

V letih 1973-1983 ste vodili tudi Glasbeno šolo Kranj. Kot ravnatelj ste imeli veliko zaslug za to, da se je na šoli razširil repertoar instrumentov, ki so jih profesorji poučevali ...

"Vodenje šole sem prevzel po dolgoletnem ravnatelju Petru Liparju, ker je bila kar zahtevna naloga. Takrat je bila izbira instrumentov, ki smo jih poučevali, zelo majhna. Ob glasbeni vzgoji so bili tu še klavir, violina, klarinet, flavta ... Zato sem se odločil, da listo instrumentov in število učiteljev razširim, želel sem vzbuditi zanimanje za pihala, kitaro, dobili smo odlično harmonikarko ... Dotlej je bila praksa, da je en učitelj poučeval več instrumentov od harmonike, flavte, pa še kakšen klarinet zraven ..., sam pa sem bil že takrat mnenja, da moramo pouk in učiteljski kader še bolj profesionalizirati. To mi je kar dobro uspelo in na tem so gradili tudi prihodnji ravnatelji. Lahko rečem, da ima danes Glasbena šola Kranj zelo kvaliteten učiteljski kader. Hkrati sem vztrajal tudi, da se k delu pristopa zelo resno in zavzeto, učence smo začeli pošiljati na tekmovanja, številni izmed njih

so se kasneje šolali tudi na akademiji in so danes jedro učiteljskega kadra v šoli.

Spremljam dogodke ob 100-letnici Glasbene šole in opažam, da je v šoli veliko zagnanosti, dovolj zdrave ambicioznosti in želje po uveljavitvi. Zadnjič sem spremljal koncert Mladinskega pihalnega orkestra na Brdu in ob tem sem lahko samo vesel, da se v glasbeni šoli tako dobro dela. Tudi s sedanjim vršilec dolžnosti ravnatelja Tomažem Kukovičem že sodelujeva, saj se dogovarjava, da bi jeseni pripravili avtorski večer moje glasbe, v katerem bi sodelovali tako učenci kot učitelji. Sam bi si želel, da bi ta program, ki sem ga že pripravil, igrali v krajski župnijski cerkvi."

Avtorski večer, posvečen vam, pripravljajo tudi v Slovenski filharmoniji?

"Orkester slovenske filharmonije pod vodstvom dirigenta Uroša Lajovica bo 3. decembra izvajal dve moji deli in sicer Koncert za klavir in orkester ter Simfonijo številka 2. V prvem delu bo igrala priznana pianistka Rita Kinka iz Novega Sada, ki je študirala v Moskvi in je veliko koncertirala po Evropi. Njen subtilen pristop k skladbi v popolnosti sovпада z mojim občutenjem glasbe. Drugi del programa bo Simfonija št. 2, ki bo prvič izvedena v celoti v vseh štirih in petem dodatnem stavku. Skladbo sem posvetil moji materi, enkratni ženski, za vso njeno ljubezen in spodbudo pri ustvarjanju. Čeprav simfonija ni nastala v enem zamahu, so vsi stavki povezani z njeno osebnostjo."

Pogovor

Iz mestne gospe postala dobra poznavalka gozda

Marija
Stare

Marija Stare iz Ljubljane je v denacionalizaciji postala lastnica 130 hektarjev gozda v kamniški in domžalski občini. Kot pravijo gozdarji, je v nekaj letih iz mestne gospe postala dobra poznavalka gozda in skrbna gospodarica, za kar je tudi prejela priznanje zavoda za gozdove.

CVETO ZAPLOTNIK

Kako obsežna je bila nekaj Staretova posest?

"Pred drugo svetovno vojno je posest obsegala približno šeststo hektarjev gozdov na območju Kolovca v domžalski in kamniški občini. Posest je bila strnjena, v enem kosu, le znotraj nje je bila enklava, danes je to državni gozd. Gozd je bil mojemu staremu očetu, ki je osnoval tudi lesno industrijo v Radomljah, glavni vir preživljanja, še pred smrtjo je svoje premoženje razdelil otrokom. Moj oče je potem vodil lesno industrijo in ekonomijo na Kolovcu, pred drugo svetovno vojno je lesni obrat prodal, tako da mi je ostala v glavnem gozdna posest."

Kako je vaš oče doživljal podržavljenje gozdov?

"To ga je zelo prizadelo, vsekoli je bil zagrenjen, šele zadnja leta pred smrtjo se je spet kdaj nasmejalo."

Se je s podržavljenjem spremenil v družini tudi način življenja? Gozdovi so bili vendarle glavni vir preživljanja ...

"Ko od gozda ni bilo več dohodka, se nam je standard poslabšal. Potem smo morali živeti bolj skromno."

Ste verjeli, da boste odvzete gozdove kdaj dobili nazaj?

"Oče je vsekoli upal, žal tega ni dočkal. Ko je bil leta 1991 sprejet zakon o denacionalizaciji, sem tudi sama začela verjeti v to. Gozdove smo dobili nazaj dokaj hitro, v letu 1993, že prej smo se dediči dogovorili za razdelitev vrnjene posesti."

Ena od dedinj ste tudi vi ...

"Moja posest je velika nekaj več kot 130 hektarjev, obsega gozdove Velikega vrha na Kolovcu in Tolste gore v Kamniku."

V kakšnem stanju so bili gozdovi ob vrnitvi? So bili izsekani?

"Ne, niso bili izsekani! Je pa bilo v letu, ko smo jih dobili nazaj, zelo veliko lubadarja in sem se morala hitro naučiti, kako ukrepati."

Je bil to vaš prvi stik z gozdom?

"Z očetom sva večkrat hodila po gozdovih, vendar ne po "naših". Le enkrat sva se sprehajala po kolovških gozdovih in prišla do sosedal, ki je očeta očitno dobro poznal in ga je najin obisk zelo razveselil. Oče me je med sprehodi po gozdvih naučil razlikovati drevesne vrste, pripovedoval pa mi je tudi o tem, kako so tedaj, ko so bili še gozdovi v njihovi lasti, ob pojavu lubadarja prekinili vse drugo delo in odšli v gozd pospravljat napadeno drevje. Že takrat se mi je v podzavest vtisnilo to, da je ob lubadarju treba hitro ukrepati."

Ko ste postali lastnica gozda, ste bili brez gozdarskega znanja ...

"Po izobrazbi sem geografinja - zgodovinarica, gozdove sem začela natančneje spoznavati šele potem, ko sem postala lastnica. Pred leti sem bila pri prof. Titovšku, da mi je razložil, kako deluje lubadar. Veliko koristnega so mi povedali revirni gozdarji, ki so ohranili mirne živce tudi tedaj, ko sem jih kot laik spraševala neumno. O gospodarjenju z gozdovi sem prebrala tudi kakšno strokovno knjigo."

Gozdarji pravijo, da ste zelo veliko v svojih gozdovih ...

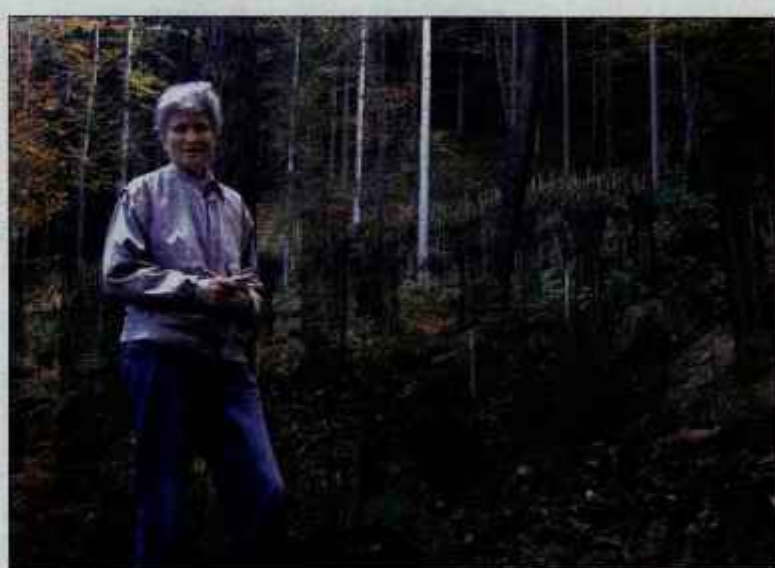
"Pozimi sem malo manj, poleti pa zelo veliko. Predvsem sem v gozdu takrat, ko je moj revirni gozdar na dopustu."

Na kaj ste v gozdu posebej pozorni?

"Pozorna sem na to, da je od lubadarja napadeno drevje pravočasno posekano in odpeljano iz gozda in da izvaja del po končanem spravi lu drevja iz gozda poskrbi za gozdne vlake. Če je teren mehke, traktor naredi precej globoke kolesnice, v katerih se nabira voda."

So gozdovi dobro odprti s cestami in vlakami?

"V kamniškem delu niso bili odprti, tam smo lani zgradili okoli dva kilometra vlak. To ni bil majhen strošek."

Marija Stare | Foto: ZGS - OE Ljubljana

Gozdarji tudi pravijo, da ste v nekaj letih iz mestne gospe postali prava gozdarska strokovnjakinja, ki se v gozdu dobro znajde. So vas dobro označili?

"Mislim, da malo pretirava. V gozdu se res kar dobro znajdem, marsikaj sem se že naučila, nisem pa gozdarska strokovnjakinja, saj za to tudi nimam ustreznih izobrazbe."

Vsekakor pa živite z gozdom in v gozd tudi radi zahajate ...

"V gozdu se izredno dobro počutim, gozd ni samo moja obveznost, ampak tudi ljubezen. Ko sem bila majhna, so mi starši včasih po kosilu rekli: pojdi k teti v Rožno dolino, ob petih pridemo za tabo in bomo šli skupaj nazaj. Zgodilo se je, da mene ob petih še ni bilo pri teti. Zadržala sem se v Tivolju, kjer sem čepela v grmovju in opazovala "vse živo" - od mravelj do rožic. Če gozdovi po vojni ne bi bili nacionalizirani, bi bila tudi moja študijska usmeritev drugačna. Narava me je od nekaj zelo zanimala, verjetno bi šla študirat agronomijo ali gozdarstvo."

Je lanski vihar povzročil veliko škodo v gozdu?

"V domžalskem delu ni bilo večje škode, v kamniškem delu pa je bilo katastrofalno."

Veter je "odkazal" okoli dva tisoč kubičnih metrov drevja, velika večina je že pospravljena."

Sekute sami, z lastnim izvajalcem?

"Pogodbo o poseku in spravi lu lesa sem sklenila z Gozdnim gospodarstvom Postojna, dela pa opravljajo njihovi podizvajalci. Vse sekače poznam, z njimi sem stalno v stiku."

V vaših gozdovih je zaledje pitne vode za Radomlje in okolico. Ali to vpliva na gospodarjenje?

"Pri gospodarjenju je treba paziti, da ne onesnažujemo okolja. Vem, da so nekaj za zatiranje lubadarja uporabljali tudi škropiva, kar pa so potem prepovedali prav zaradi varstva pitne vode."

Imate probleme z lubadarjem?

"Predlani sem skoraj ob vsakem sprehodu po gozdu nalezela na novo žarišče lubadarja, lani so se razmere zelo umirile, letos ga zaenkrat še nisem odkrila. To še ne pomeni, da ga ni. Spomladi so krošnje zelene in ga je zelo težko opaziti. Še najlažje ga odkrijem, če grem na sosednji hrib, odkoder lahko hitro vidim razliko v barvi krošnje. Lani sva se z revirnim gozdarjem pošteno namučila, da sva našla skupino luba-

dark. Z vrha, iz Palovč, so bile dobro vidne, v gozdu pa jih nisva mogla najti."

So problemi tudi z divjadjo?

"Že se nam je zgodilo, da smo posadili sadike mladega javorja ali macesna, pa nam jih je divjad potem obgrizla. Del mladega nasada smo prav zaradi varstva pred divjadjo ogradili."

Je sicer gozd odprt za obiskovalce?

"Posest je odprta, vendar pa so na nekaterih gozdnih cestah rampe, s katerimi naj bi občina preprečila odlaganje odpadkov v gozdove oz. v zaledje virov pitne vode. Vsi tega, žal, ne spoštujejo, pozimi je nekdo tik pred rampo odložil avtomobilski akumulator."

Zavod za gozdove Slovenije

vam je lani podelil priznanje skrbnega lastnika gozda. Kaj pomeni biti skrben lastnik?

"Skrben lastnik gozda sodeluje z javno gozdarsko službo, z lovsko družino in drugimi organizacijami, skrbi za gozdni red, ureja gozdne vlake, izvaja negovalna in varstvena dela, kot jih zahteva zavod za gozdove, se izobražuje, stalno pregleduje svoje gozdove ... Fizična navzočnost v gozdu je zelo pomembna. To je podobno kot s hišo. Če so v njej stanovalci, hiša živi, sicer propada."

"V gozdu se izredno dobro počutim, gozd ni samo moja obveznost, ampak tudi ljubezen. Če gozdovi po vojni ne bi bili nacionalizirani, bi bila tudi moja študijska usmeritev drugačna. Narava me je od nekaj zelo zanimala, verjetno bi šla študirat agronomijo ali gozdarstvo."

Na robu

Hiša brez oken in vrat

Zgodba iz enostarševske družine (2)

MILENA MIKLAVČIČ

usode

"Nekega večera mi mimogrede omeni, da se mora naslednji dan spet vrniti v Bosno, da so nastopile težave v tamkajšnji tovarni, za katero pa je bil on zadolžen že od vsega začetka. Prikimala sem, kaj sem pa hotela. Ure do večera so se vleklo kot jara kača. Počakala sem, da sta najmlajša otroka zaspala, starejšega sina tako ali tako še ni bilo doma, potem sem se odpeljala na naslov, kjer je starejši sin očeta prvič zalotil v pre-povedanem položaju ..."

Do bloka, v kateri naj bi žive-la moževa ljubica, se je odpravila peš. "To so bili najtežji trenutki v mojem življenju. Sploh pa potem, ko sem ob cesti zagledala možev avto. Stopila sem do vhoda, a iz inen, ki so bila spisana na domofonu, nisem mogla razbrati, v katerem stanovanju se nahaja. Domov sem se potem vrnila šele proti jutru. Sploh ne vem, na kakšen način sem prebrala ure, ki so sledile. Cel svet se mi je zrušil na glavo, vsi načrti, ki sem jih kdajkoli delala, so se razblinili. Ob pogledu na najmlajšega sem spet zajokala, saj sem se spomnila, da se je rodil zato, ker sva si ga oba z možem želela. V tistem trenutku si še nisem mogla priznati, da je bilo moje življenje sestavljeno iz tisočerihih laži in da sem bila, morda, le jaz tista, ki teh laži nisem hotela videti ..."

Žal pa takrat še ni vedela, da so moževi skoki čez plot kaj s tem, kar jo je še čakalo ... Starejši sin enostavno ni mogel preboleti očetovega "izdajstva". Izredno bolj je popuščal v šoli in se zapiral

vase. Njegovi prijatelji so zaman trkali na vrata in če je le mogel, ni šel niti v šolo. Dik-jak, ki je obetal, da bo zlati maturant, fant, ki je sanjal, da bo dovolj dober, da se bo udeležil svetovnega študentskega prvenstva v gorskem teku, je čez noč izgubil voljo do življenja.

Urška pravi: "Samo tisti, ki je bil sam na mojem mestu, bo razumel vso tragiko položaja, v katerem sem se znašla. Noči brez spanca so se kar vrstile in proti koncu meseca sem že težko čakala na možovo vrnitev, da se usedeva za mizo in se pogovoriva."

Res je prišel, a spet dan za tistim, ko je njegov avto videla pred nekim drugim blokom. "Doma sva bila sama, saj je starejši sin privolil, da gre s sestro in bratom k babici. Ko je Peter vstopil v stanovanje, kjer je vladala popolna tišina, je začutil, da je nekaj narobe. To se mu je bralo na obrazu. Verjetno je opazil tudi mojo drugačnost, kaj pa vem ... Žal se nisem mogla več zadrževati, prej preden je odložil kovček, so besede planile iz mene, dobesedno so se vsule in med hlipanjem in jezo, ki je naraščala v meni, sem mu povedala vse, kar mi je ležalo na duši. Brez besed je gledal vame, videlo se mu je, da mu ni prijetno ... Potem pa se je naslonil na mizo in mi preprosto dejal, da za to, kar se je zgodilo, nič ne more. Da so bila čustva močnejša, da ga je tista ženska dobesedno prevzela in zasvojila. Da si ne more pomagati, čeprav bi si rad. Potem je vstal, pograbil kovček in zaloputnil vrata za seboj."

(se nadaljuje)

Ne jem čokolade, da ne bom debela (1)

DAMJANA ŠMID

moj pogled

Ko ti to reče desetletna deklica, ki je suha kot trlica, se zamisliš. Kako je mogoče, da v času, ko smo ljudje dosegli že skoraj vse, človeška pamet odpoveduje? Potem sem le malo bolj prisljuhnila okolič in ne vem, ali je sploh kakšen pogovor, ki ne bi vseboval kilogramov. Ne le da je to favorit med pogovori v pomladnem času v ženskih krogih, kilogrami so postali tudi zelo priljubljeni med mamicami. Lahko razumem, da so pomembni v prvem letu življenja, ko se vsak izgubljeni dekagram pozna na otroku. Vendarle nam ni potrebno za vsako ceno loviti nekih norm, ki so postavljene za "normalne" postav. Tako se lahko že pri malčku ujamejo v past, da dajemo

pretirano pozornost kilogramom, premalo pa se ukvarjamo s tem, kaj otrok pomembnega zaužije in kako to porabi. Če k temu prištejemo še različne vrste presnove in gene, ki jih prinesemo na svet, potem je jasno, da nikoli ne bi smeli metati vseh ljudi v isti koš. Veliko napako delamo, če so naša prednostna naloga kilogrami, ki so večinoma prej sovražnik kot prijatelj. Odgovorna naloga staršev in odraslih ljudi je poučevanje o zdravih prehrabnih navadah in zdravem načinu življenja, ne pa tehtanje. Kaj nam pomagajo suha telesa, če niso zdrava? Kaj nam pomaga idealna postava, če smo sami sebi sovražnik? Po zdravi kmečki pameti, na katero še

vedno prisegam, je dobro jesti čim bolj raznoliko hrano. Tudi čokolado. Izogibajmo se pretiranemu tehtanju ali tehtanju nasploh. Če dobro pomislimo, je tehtnica dokaj nepotreben pripomoček, ki ga imamo doma. Ni potrebno imeti tehtnice, da vemo, kako se počutimo v svoji koži. Prav tako je dovolj, da otroka vidimo - kakšen je njegov videz, je videti dobro prehranjen, mu lahko preštejemo rebra, ali je energetsko dobro opremljen, kakšna je njegova koža. Podatek o kilogramih potrebujemo občasno, ko se po tem podatku določi količina zdravil, ki jih zaužije. Če smo s tehtanjem in s kilogrami obsedeni odrasli, se tega kaj hitro naučijo tudi otroci.

SODNA KRONIKA TEDNA

PIŠE: SIMON ŠUBIČ

Za urejanje državljanstev jemali podkupnino

Pred preiskovalnim sodnikom okrožnega sodišča v Mariboru so se prejšnji teden znašle štiri osebe, ki naj bi služile z nezakonitim urejanjem dovoljenj za bivanje oziroma statusov tujcev za državljanje z območja bivše Jugoslavije in tudi nekaterih drugih držav Evropske unije. Kot so pojasnili mariborski kriminalisti, so v skupini osumljenec sodelovali organizator in pomočnik, ki sta pridobivala prosilce, uradna oseba mariborske upravne enote, ki je vodila postopek preverjanja pogojev, in zdravnik mariborskega zdravstvenega doma, ki je za potrebe uradnega postopka izdajal razna zdravniška potrdila. S ponarejanjem uradnih podatkov so osumljenci ministrstvu za notranje zadeve prikazovali lažne podatke o dalj časa trajajočem bivanju na območju Slovenije po osamosvojitvi. Ponarejali so listine in izvajali uradne postopke, na podlagi katerih je bila možna izdaja odločb, ki so omogočale pridobitev različnih oblik pomoči iz državnih transferjev in so osnova za kasnejšo pridobitev državljanstva. Cena za pridobitev enega državljanstva naj bi bila od pet do deset tisoč evrov. Ponarejena dovoljenja so dobili celo tujci, ki so bili storilci najhujših kaznivih dejanj, tudi umora.

Osumljen pedofilije

Po poročanju slovenskih časnikov na novogoriškem sodišču poteka preiskava zoper 46-letnega Novogoričana, ki je osumljen storitve več spolnih napadov na otroke. Novogoriški kriminalisti so ga ovadili že februarja, osumljeni pa je med preiskavo ostal na prostosti. Novogoričana, ki naj bi bil učitelj na tamkajšnji glasbeni šoli, so kazensko ovadili zaradi desetih spolnih napadov na osebe, mlajše od 15 let, in šestih kršitev spolne nedotakljivosti z zlorabo položaja. Žrtve naj bi bili njegovi učenci. Za pedagoge, ki s spolnimi napadi na otroke zlorabijo svoj položaj, je po kazenskem zakoniku zgrožena kazen do osem, za napad na mladoletnike pa do pet let zapora.

CRNA KRONIKA TEDNA

Minuli teden umrli dve osebi

V minulem tednu se je na slovenskih cestah zgodilo 105 prometnih nesreč, v katerih sta dve osebi izgubili življenje, 131 udeležencev pa se je lažje ali huje poškodovalo, so sporočili z Generalne policijske uprave. Zadnji konec tedna se je zgodilo devet prometnih nesreč, v katerih je ena oseba izgubila življenje, poškodovano pa se je petnajst ljudi. Najpogostejši vzrok prometnih nesreč sta bili nepravilna stran in smer vožnje. Slovenske ceste so letos zahtevale 79 smrtnih žrtev, deset manj kot v enakem obdobju lani.

Slovenci po svetu

Z Lubnikom med argentinskimi Slovenci (31)

Črni Kamnitnik (Loma Negra)

MARIJA VOLČJAK

Za argentinski čudež ima veliko zaslug znameniti Škofje-ločan dr. Tine Debeljak, pisatelj in pesnik, literarni kritik, prevajalec in urednik, ki je bil eden glavnih intelektualnih stebrov povojne emigracije v Argentini. Na Slovenski pristavi v Castelarju je na popoldanski kulturni prireditvi spregovoril škofjeloški župan Igor Draksler in njegovemu sinu Tinetu Debeljaku, ki je prav tako pesnik, publicist in urednik, izročil spominsko darilo. In enak način se je spomnil tudi na profesorja in filozofa Milana Komarja, ki sicer ni bil rojen v Škofji Loki, precej časa pa je tam živel in deloval in se počutil Ločana. Pred dvema letoma je umrl v Buenos Airesu in spominsko darilo je prav tako prejel njegov sin.

Rojaku dr. Tinetu Debeljaku so v Škofji Loki leta 2003 ob stoletnici njegovega rojstva posmrtno izkazali zasluženost, v Aleji znamenitih Ločanov so mu postavili kip in ga tako simbolično vrnilo v škofjeloško občestvo. V Buenos Airesu je umrl januarja 1989, na pragu slovenske osamosvojitve, ki je žal ni dočakal. Debeljakovo literarnozgodovinsko, uredniško in kritično delo je precej obsežno, saj obsega več kot petdeset knjižnih izdaj. Toliko večje spoštovanje vzbujajo, ker je nastalo v emigraciji, kamor se je umaknil kot predvojni

profesor in kulturni urednik katoliškega dnevnika Slovenec. V Argentino je prišel leta 1948, žena s tremi otroki se mu je s pomočjo Rdečega križa lahko pridružila šele leta 1954.

Že pred vojno je bil prevajalec iz slovenskih jezikov, tudi v Argentini je veliko prevajal, zelo cenjeni so njegovi prevodi ruskih in poljskih pisateljev, vrhunec predstavlja prevod Dantejevega Pekla in iz španščine Hernandezovega epa Martín Fierro. Njegove proze je sicer manj kot poezije, prava mojstrovina pa je njegov Črni Kamnitnik (Loma Negra), ki so ga verjetno prebrali že mnogi Škofjeločani. To je zbirka proznih črtic, ki je nastala, ko je profesor kot vratar delal v tovarni cementa. Tako kot drugi begunci je moral prijeto za vsakršno delo, najprej je delal v farmacevtski tovarni, nato kot vratar v tovarni cementa v kraju Loma Negra v Olavariji, zatem kot skladiščni uradnik. Leta 1955 je bil premeščen v centralo tovarne v Buenos Airesu, kjer je delal do upokojitve.

Debeljakov kip v Aleji znamenitih Ločanov je obrnjen proti Kamnitniku, bronasti podobi podnunskega profesorja pa daje oporo prav kamnitniški kamen. Debeljakovi rojaki so bili torej zelo pozorni pri postavitvi spomenika, pozoren je bil tudi škofjeloški župan, ko je na Slovenski pristavi z Debelja-

kovimi besedami predstavil Škofjo Loko in Kamnitnik.

"Črni Kamnitnik" (Loma Negra) je profesorju Debeljaku v neskončni argentinski pampi dajal prijemljivo točko. Spominjal ga je na domovino, družino, dom. Na rodno mesto. Razpet je bil med dvema stenama - med rdečim loškim Kamnitnikom in črnim Kamnitnikom Loma Negra. Zanj so bila najtežja leta, ko je bil v Argentini sam, brez žene in otrok, ta leta so močno vplivala na njegovo literarno delo.

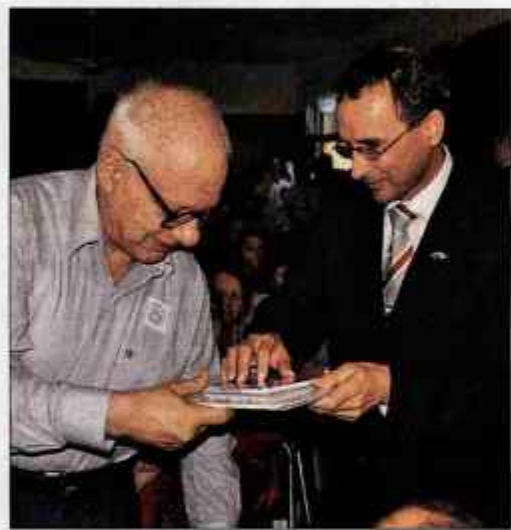
V enem od svojih pisem je leta 1951 hrepeneči zapisal: "Škofja Loka ... Stojim v svoji sobi pred pumpo in gledam v široko ravnino ... in prav na koncu, ko se obzor že nagiba na zemljo, tam - se mi zdi - vidim ponosni Loški grad in hišo pod njim ... in ob njima vso bedno sedanost, ki je ne poznam več in sem ji tujec in lepo polpreteklost in slavno zgodovino ... Vse to mi stopi pred moje oči, kot da berem knjigo ... da iz te knjige, ki edina hodi z mano, bi vam morda utegnil napisati par besed. Resnično, tale hip se mi je odprla na tisti strani, kot sem jo doživel pred dvajsetimi leti. Na loški kamnolom, na Rdeči Kamnitnik, ki ga je tolikokrat naslikal naš rojak mojster Grohar in za njim še večkrat Jakopič (o sreča, da sta dva izvirnika prav tu v Buenos Airesu) sem pred dvajsetimi leti popeljal svojega učitelja s praške uni-

verze, starosta slavistov prof. Murka, ki se je začudil razgledu z nizkega griča: 'Toliko cerkva!' Tedaj sem jih preštel, 44! Morda jih je še več, kadar je lepše vreme."

Profesor in filozof Milan Komar pa je pred petdesetimi leti zapisal: "Podvrženo ljudstvo, ki se ne zna osamosvojiti, se v bistvu boji samostojnega življenja, ker mu v globini prija podvrženost in neodgovornost za lastno usodo." In nadaljeval: "Zrela, dorasla ljubezen do naroda je pametna, razumna in razborita, ker zna razumeti in razbrati, kar je v danih okoliščinah za narod prav in primerno." In naprej: "Pamet pa ne pomeni plašljivosti, opreznosti, neodločnosti, iskanja varnosti in podobnega. Pameten ni samo tisti, ki ne gre čez cesto, ko se bliža avto z veliko hitrostjo, pameten je tudi tisti, ki prečka ulico, ker avto ne vozi prehitro in bi bil nesparten, če tega ne bi storil. Pamet sploh ni mogoča brez spremljave poguma. Kdo ni pogumen in borben, sploh ne more živeti pametno in razumno, kakor so poudarjali starejši in poudarjajo tudi novejši moralisti. Po drugi strani pa ni prave borbe in poguma brez kritične pameti. Rehabilitirati pojem zrele, zdrave in prave pameti v politiki in v ljubezni do domovine gotovo ni lahko delo, a predstavlja bistven korak - na potu k politični doraslosti, katere vidni izraz bo država."

Oče se je počutil Ločana, je potrdil Komarjev sin.

Tine Debeljak mlajši je prav tako pesnik, publicist in urednik.

Slovenci v zamejstvu (146)

Beljak počastil Valentina Omana

JOŽE KOŠNJEK

med sosedi

Znani koroški slikar slovenskega rodu **Valentin Oman**, ki se je rodil leta 1935 v Stebnu/St. Stefan pri Finkensteinu/Bekštajn v bližini Beljaka, je bil pretekli teden deležen posebne časti. Beljaško filatelistično društvo, ki je bilo ustanovljeno leta 1900 in ima 110 članov, je izdalo novo poštno znamko z motivi, ki jih je lani za nova okna v domači cerkvi v Stebnu na steklo narisal Valentin Oman. O pošnih znamkah, ki so lahko tudi umetnost, se posebej pa o Valentinu Omanu, so govorili vse najboljše. Vesele, da se s svojim delom po dolgem času znova predstavlja v Beljaku, je poleg predsednika beljaških filatelistov **Hansa Roberta Casanove** izrekel tudi župan Beljaka **Helmuto Manzenreiter**. V Paracelsusovi dvorani mestne hiše, v kateri je bila predstavitev znamke, so obiskovalci slišali

tudi slovensko pesem, saj so za kulturni program poskrbeli pevci moškega pevskega zbora **Jepa Baško jezero iz Loč/Latschach**, ki ležijo v sosesčini slikarjeve rojstne vasi. Med drugim so Ločani zapeli tudi znano korosko "Nmač čez izaro ...". Valentin Oman živi in ustvarja na Dunaju in v domačem Stebnu. Beljak je pobraten s Kranjem in župan Manzenreiter je bil vesel, da bo o tem dogodku poročal tudi **Gorenjski glas iz pobratene** ga mesta.

Na Koroskem so kar glasno odmevale besede predsednika Republike Slovenije **dr. Danila Türka** o manjšinah v sodobni Evropi in o položaju slovenske manjšine na Koroskem, ki jih je izrekel pretekli teden v Tinzju na srečanju s predsednikom Republike Avstrije **dr. Heinzem Fischerjem**. Dejal je, da se o ka-

Slikar Valentin Oman (v sredini) s predsednikom beljaškega filatelističnega društva **Hansom Robertom Casanovo** in županom Beljaka **Helmutom Manzenreiterjem** (desno) / Foto: Jože Košnjek

terikoli narodni skupnosti ne more odločiti brez njenega sodelovanja in brez soglasja z njo. "To pa zahteva primerno organiziranost narodne skupnosti in primerno stopnjo programske zrelosti v njenem delovanju. V

Pluralistični družbi je razumljivo, da je tudi narodna skupnost organizirana pluralistično. Vendar pa pluralizem zaradi pluralizma ali zaradi ohranjanja obstoječih organizacij ni optimalna rešitev. Treba je do-

bro oceniti potrebe in možnosti ter najti primerne organizacijske oblike. To je seveda naloga narodne skupnosti same. Ta naloga ne bi smela biti pretežka, saj že današnja stvarnost kar dobro izkazuje prednostne naloge in okrog njih je mogoče oblikovati primerno stopnjo enotnosti. Ta je potrebna, če želimo resnično dobre rezultate." Je povedal slovenski predsednik. Njegovo razmišljanje o organiziranosti narodne skupnosti je še posebej aktualno za Slovence na Koroskem, ki še posebej po zadnjih deželnih volitvah, na katerih je zmagala Slovincem manj naklonjena politika in slovenski kandidati na strankarskih listah in kandidati slovenske Enotne liste niso bili posebej uspešni, znova razpravljajo o složnejšem delovanju in skupnem političnem zastopstvu.

Naše evropejstvo

MIMA NAGLIČ

Mihovanja

Nedeljske volitve v evropski parlament sem doživel kot "nič posebnega", neprijetno me je presenetil samo eden od izidov: nizka volilna udeležba. Nižja kot v Sloveniji je bila samo še na Slovaškem, v Litvi, Romuniji, na Poljskem in Češkem. Ob tem se človek, ki nekaj da na svojo lastno in našo skupno pripadnost, vpraša, koliko smo Slovenci res Evropejci? Oziroma: koliko EU je v nas? Zemljepisno zagotovo smo, Evropa sega od Finske do Portugalske, od Irske do Cipra. Zgodovinsko tudi: pripadali smo že Sveternu rimskemu cesarstvu Karla Velikega in

cesarstvu Habsburžanov, v katerem sonce nikoli ni zalilo; cesar Karel V. (živel 1500-58) je bil tudi španski in s tem ameriški kralj ... V času Titove Jugoslavije, ko je bila večina Evrope razdeljena med dva bloka, smo mi krmarili med obema in bili hkrati ena vodilnih držav gibanja neuvrčenih. Od 1. maja 2004 smo tudi formalno v EU in od 1. januarja 2007 uporabljamo evro kot najbolj evropski in morda najboljši svetovni denar ... Zemljepisno in zgodovinsko ter gospodarsko torej evropeizem Slovenije in Slovencev sploh ni vprašljiv. Kulturno in duhovno najbrž tudi ne. Kaj pa politično? Nedeljska volilna neudeležba postavlja našo politično evropejstvo pod vprašaj. Iz izkušnje vemo, da gremo Slovenci takrat, kadar gre zares, na volišča v velikem številu. Tako je bilo že na plebiscitu decembra 1990 in tudi na referendumu o vstopu v EU marca 2003. Udeležba je solidna tudi na državnoborških, predsedniških in občinskih volitvah. Ne hodimo pa na razne za lase privlečene referendume, ki jih navadno izšli kaka populistična ali iderikalna združba in na katerih nas sprašujejo o tem, ali so lahko trgovine odprte tudi v nedeljo in podobne neumnosti. V tem pogledu bi lahko celo rekli, da je večina volilnega telesa politično zrela, preudarna. Toda: ali to pomeni, da tudi evropske volitve doživljamo kot "brezzvezne"? Kot da je "Evropa" nekaj tam daleč, kar se nas pravzaprav ne tiče oziroma na kar nimamo posebnega vpliva? Eni pravijo, da Bruselj doživljamo podobno, kot so včasih

Beograd in Dunaj, kot neka, pod čemer je treba pač potrpeti in bo slej ko prej minilo. Sicer pa: ali še kdo ve, kako so naši predniki doživljali Dunaj? Kolikor vem, so imeli do cesarja veliko strahospoštovanje, do njegove pedantne birokracije pa vsaj respekt. Podobno velja za naš odnos do kralja Aleksandra in do maršala Tita, tega se mnogi še sami spominjamo. Slovenci smo imeli v Beogradu politike na visokih položajih (posebno tiste na K. Korošec, Kardeji, Kidrič, Kraighet), slabe izkušnje pa z beograjsko čaršijo, velesrbskim činovništvom in zvezno birokracijo. Z Brusljem je drugače, tam ni nobene cesarske, kraljevske ali maršalske figure; prvi mož EU Jose Manuel Barroso je simpatičen možak, a brez tiste avtoritete in karizme, ki so jo imeli naši nekdanji vladarji. Njegova birokracija je še večja, predvsem pa bolj učinkovita od dunajske ali beograjske. To vemo zlasti tisti, ki smo kdaj dejavno sodelovali v kakem natečaju za pridobitev evropskih sredstev, jih dobili in preživeli tudi kontrole o njihovi dejanski porabi. To je posebna in naporena preizkušnja, hkrati pa tudi dokaz, da gre v EU za novo paradigmo razmerja z oblastjo; za razmerje, v katerem se mora "podrejeni" tudi sam bolj angažirati in ne le trpno čakati na milost od zgoraj. Kakorkoli že: udeležba na zadnjih EU volitvah priča, da svojega novega evropejstva še ne jemljemo dovolj zrelo in da smo v odnosu do te nove skupnosti bolj trpni kot tvorini. Do Evrope se ne smemo držati kot kmečke neveste, v njej se bolj obnesejo dejavni snubači.

Vaš razgled

Naša naročnica, navdušena pohodnica Tončka Krišelj iz Tržiča se je pred kratkim povzpela do koč na Kredarici, kjer je tudi nastal tale posnetek. Pot je začela v Krmu, avto je pustila pri Litostrojski koči. Ker so bile markacije še pokrite s snegom, se je shojena pot precej slabo videla. S seboj je imela dereze, ki pa jih do Kredarice, kjer je bilo tedaj še dva metra snega, ni potrebovala. D. K.

Na prireditvi Praznik krompirja v Šenčurju so lahko obiskovalci sami preizkusili, kako deluje stara ročna brizgalna črpalka, ki jo šenčurški gasilci hranijo v svoji garaži. Priložnost je ob pomoči očeta Renata z navdušenjem izkoristil tudi mladi Žan. Ker šenčurški gasilci vestno skrbijo za vzgojo mladega rodu, se verjetno že veselijo novega člana. S. Š.

Baron von Münchhausen

MARJETA SMOLNIKAR

sedmica

Volitve v evropski parlament so mimo. Slovenska politična folklorja pri teh in vseh drugih volitvah je, da se imajo vsi udeleženci za zmagovalca; od tistih, ki so dobili na volitvah največ glasov, do onih, ki so jih dobili najmanj. Se pravi, od socialdemokratov Janeza Janše do nacionalistov Zmaga Jelinciča. Vsi se imajo za zmagovalca. Odvisno pač, iz katerega zornega kota na dejstvo gledajo. Izjema je, vsaj tokrat, ljudska stranka Radovana Zerjavca, ki je brez olepševanja dejstev priznala, da so na vsaj črti zavzeli. Predsedniku ljudske stranke štejem priznanje poraza v dobro. Če nič drugega je stranka vsaj po tem dejanju v slovenskem političnem prostoru pre-

poznava in drugačna, da ne rečem izjemna. Po drugi strani se je glede na politične manire v deželici pod Alpami umestno vprašati, kaj priznanje pravzaprav pomeni oziroma, kaj se z njim in za njim dogaja? Recimo: Gregor Golobič, predsednik stranke Zares, je hodeč noč, pomeni, ko ga je javnost razkrinkala, priznal, da je (v zvezi s svojim lastniškim deležem v podjetju Ultra) lagal, nakar je nesporno zavrženo dejanje; torej, laganje, pravrednotil glede na osebne potrebe ter merila in laž razglasil za napako. Iz Slovarja slovenskega knjižnega jezika izhaja, da je laž zavestna neresnična izjava z namenom zavajati v zmotu.

Se pravi. Poudarek ni na napaki kot odklonu od pričakovane, pač pa na zavestnem zavajanju (v aktualnem primeru množice) v napačno mišljenje. Torej. Za moje norme in vrednote ni Gregor Golobič nič drugega kot baron von Münchhausen, v Sloveniji znan kot Lažnivi Kljukec, ta pa niti ne more niti ne sme odločiti o državnih interesih naše države, kumor nedvomno spada, denimo, razvoj znanosti in tehnologije. Povedano drugače. Najmanj, kar je, bi moral Gregor Golobič odstopiti z ministrskega položaja. Ali naj odstopi tudi kot predsednik politične stranke ali ne, pa je v pristojnosti stranke same.

Ampak. Dejstvo, da je lagal Gregor Golobič kot posameznik, čeprav politik, bi še nekako šlo; žal je tako, da od vseh, ki se ukvarjajo s politiko, ni mogoče pričakovati vsaj kolikor toliko moralne države. Zaskrbljujejo je, da bi, če bi (finančne) potrebe pač tako kazale, lagali vsi, ki se okrog predsednika stranke Zares ter ministra v vladi Boruta Pahorja vrtijo in za njim stojijo. To pa so v prvi vrsti Bogdan Biščak, Pavel Gantar in vsi drugi veljaki stranke Zares, potencialno pa v krog barona von Münchhausena spadajo še vsi tisti, ki se sprenevedajo in umejujejo nesporno laž napaka. Se pravi, v baronov krog potencialno spadajo tako aktualni in nekdanji predsednik države,

Danilo Türk in Milan Kučan, kot tudi ljubljanski župan Zoran Jankovič, če omenim samo tri najvplivnejše gospode aktualnega političnega prizorišča na sončni strani Alp. Mimogrede, v kolikor Milan Kučan ne bi imel v tej državi več nikakršnega vpliva, ga za manjše ne bi nihče spraševal, a ne? Ampak, to je druga zgodba. Ali spada v krog barona von Münchhausena tudi predsednik vlade Borut Pahor ali ne, pa bo odvisno od tega, ali bo Gregor Golobič alias Lažnivega Kljukca razrešil s položaja ministra ali ne. V tem trenutku (v terek dopoldan) si upam staviti, da bo Gregor Golobič do nadaljnjega ostal v vladni ekipi Boruta Pahorja.

PLANINSKI KOTIČEK: MALI (1495 M), SREDNJI (1480 M) IN VELIKI GOLAK (1480 M)

Majhen, a najvišji

Greben s tremi vrhovi, od katerih je najvišji tisti, ki nosi ime Mali. Poraščena planota je del Slovenske planinske poti.

JELENA JUSTIN

V prejšnjem tednu smo skupaj obiskali Čaven oz. Kucelj na Čavnu. S Čavna greste lahko po Slovenski planinski poti tudi na Mali Golak, ampak danes se ga bomo lotili po drugi poti in se v te prijazne kraje Trnovskega gozda še enkrat vrnil.

S primorske avtoceste zavijemo proti Vipavski dolini in se povzpemo do Predmeje. Od Predmeje nadaljujemo proti Lokvam. Po dveh kilometrih asfalta ceste na razpotju zavijemo desno, na kar nas opozori tudi smerokaz. Ko se asfalt konča, nadaljujemo naprej po makadarnu, po krajšem klanecu pa zavijemo desno in parkiramo. Na začetku pot poteka po makadarni cesti, ki z vsakim višinskim metrom postaja ožja in se spreminja v kolovoz. Hkrati se tudi odpira pogled proti Čavnu, ki pa ga bo gozd kmalu spet zakril. Ko prispejemo do križišča več poti, kjer je tudi parkirališče, je Izтокova koča pod Golaki povsem blizu. Opazila sem zanimivo tablo, na kateri policija opozarja *Ne puščajte vrtnih stvari v vozilu. Smerokaz in markacije nas bodo usmerile desno v gozd in v nekaj korakih bomo pred seboj zagledali Iztokovo kočo, skrito v zavetju gozda. Pred vami se bo pokazala kot čokoladna hišica Janja in Metke. Do koče boste potrebovali 30 minut.*

Markirana pot proti Malemu Golaku se začne desno od koče. V prvih metrih poteka skoraj po ravnem terenu. Ob tabli *Naravni rezervat Go-*

Vrh Malega Golaka, pred nami pa greben, ki ga bomo prehodili. / Foto: Jelena Justin

laki in Smrekova Draga pa se pot spremeni v strmino, ki pa ni nujno, da se je lotimo, saj levo poteka tudi položna pot. A mi zagrizemo v strmino, na vrhu katere se nam z leve pridruži položna pot. Nadaljujemo naprej do grape, kjer pot zavije desno in se precej strmo dviguje med skalami in skaludrami, tipičnim kraškim terenom. Ko prispejemo na greben, bodo bukov gozd kmalu zamenjali nizki borovci, strmina se bo rahlo zvečala, tik pod vrhom bomo skozi ruševje dosegli vrh. Od koče do vrha smo potrebovali 45 minut.

Razgled z Malega Golaka je čudovit; pred nami je nam dobro znani Čaven z izrazitim Kuceljem na desni strani, vidimo tudi Nanos; severno se dvigajo mogočni Julijci; zanimiv je pogled proti verigi spodnjebohinjskih gora, kjer jim družijo dela Porezen. Dobro so vidne tudi Karavanke in Kamniško-Savinjske

Alpe. Če boste imeli čisto in jasno vreme, vam bo pogled segel do Padske nižine, ki tako vztrajno onesnažuje naše morje, in do Dolomitov.

Ko bomo pred seboj zagledali greben Golakov, nam srce ne bo pustilo, da bi kar odšli nazaj v dolino, ampak bo zaigralo na strmo raziskovanje. Od Malega Golaka se bomo odpravili še do Velikega, ki zaključuje greben. Z vrha se pot precej strmo spusti, potem gre nekaj časa skoraj naravnost in se povzpne. Najprej na Srednji Golak, od koder se spet spusti in se nato povzpne na Veliki Golak. Pot je precej zaraščena, a dobro označena, saj je del Slovenske planinske poti, ki se do Golakov povzpne s Hleviške planine. Naj vam nekaj priznam. Nisem bila povsem prepričana, kdaj sem dosegla Veliki Golak, ker vrh ni označen, zato sem pot nadaljevala in ugotovila, da se čudno nizko spusti in zavija proti seve-

ru. Še dobro, da sem imela s seboj zemljevid Nanos, Trnovski gozd, Idrijsko in Gerkljunsko Hribovje, 1.50.000. Le-ta mi je povedal, da je kucelj, ki sem ga videla pred seboj in mislila, da je Veliki Golak, pravzaprav Javorški vrh, na katerega sicer ne pelje nobena označena pot. Z Malega do Velikega Golaka bomo potrebovali 40 minut.

Vrtnemo se po poti vzpona. Najprej nazaj do Srednjega Golaka, odkoder se bomo rahlo spustili, potem pa zagrizli v kolena do Malega Golaka. Do koče nas čaka samo še prijeten spust po gozdu. Počitek v Iztokovi koči je obvezen, saj prijazna oskrbnica Vesna pripravlja okusno in za ta del Slovenije tipično hrano, mdr. mineštro in štruklje. Srečno!

Nadmorska višina: 1495 m
Višinska razlika: 500 m
Trajanje: 3 ure in 30 minut
Zahtevnost: ★★☆☆

Pogled z Velikega Golaka proti Malemu Golaku / Foto: Jelena Justin

Iztokova koča pod Golaki / Foto: Jelena Justin

Dragi naročniki, želite avtokarto?

DRUGA AVTOKARTA SLOVENIJE

POMEL

Gorenjski Glas

Zaupajte nam, kaj vam pomeni Gorenjski glas, in nam plitite. Razmišljanja z vašimi podatki nam pošljite na Gorenjski glas, Bleiweisova cesta 4, Kranj ali na koticek@g-glas.si. Vsak prispel odgovor bomo nagradili. Po pošti boste prejeli avtokarto Slovenije.

Nagrada igra traja do razpisne zbir avtokart (1400 kosov).

Jedi za poletne dni

79

KUHARSKI RECEPTI

JANEZ ŠTRUKELJ

Beluševa smetanova juha

Sestavine: 1 kg belušev, 8 dag masla ali margarine, 10 dag mehke moke, 1,5 l beluševe vode, 1 l kostne juhe, 2 dl kisle smetane, muškadni orešček, sol, poper.

Priprava: Beluše operemo in olupimo. Vršičke vzamemo za jušni vložek. Druge dele najprej skuhamo v slanem kropu in nato pretlačimo. Pretlačene beluše damo v juho in belušev vodo. Naredimo prežganje in juho vežemo. Vršičke kuhamo posebej, da ne razpadejo. Juho začnimo s soljo, poprom, in muškadnim oreščkom. Nazad-

nje dodamo še limonov sok in z vodo razredčeno kisló smetano.

Sirovi štruklji po poljsko

Sestavine za vlečeno testo: 30 namenske moke, 1 jajce, mlačna okisana in slana voda po potrebi.

Priprava testa: Iz naštetih sestavin naredimo vlečeno testo. Iz testa naredimo hlebček, ki jih premažemo z oljem. Tako pripravljeno testo se bo lepše vlečlo in se ne bo trgalo. Spočito testo razvaljamo na pomokanem prtu. Robove odrezemo, testo natražemo z maščobo in nato s pripravljenim nadevom in zvije-

mo v štrukelj. Zavijemo ga v alufolijo, ki jo namažemo z oljem in potresemo s presejanimi drobtinami. Kuhamo v slanem kropu 30 minut. Kuhane odvijemo in narežemo. Preljemo jih z na maslu praženimi drobtinami.

Priprava nadeva: 40 dag skute, 2 dl kisle smetane, 2 jajci, 8 dag margarine, 8 dag drobtin, 12 dag kruha, sol, poper.

Skuti primešamo jajci, na kocke narezan svež bel kruh. Nadev po okusu začnimo. Nekaj maščobe razpustimo in pokapljamo po razvaljanem testu. Dve tretjini testa namažemo s pripravljenim nadevom. Testo zvijemo v štrukelj.

Čokoladna rulada

Sestavine: 6 jajc, 15 dag sladkorja, 1 dl olja, 15 dag moke, 2 dag kakava, pol vrečke pecilnega praška.

Čokoladna krema: 25 dag masla ali margarine, 5 dag sladkorja v prahu, 6 dag čokolade, 1 žlička maraskina.

Priprava: Pripravimo testo iz rumenjakov, ki smo jim dodali polovico sladkorja, in po kapljicah tudi olje. Ko je masa penasto umešana, dodamo moko, pecilni prašek in kakav, gladko umešamo in dodamo sneg beljakov, v katere smo vtepli preostali del sladkorja. Narahlo pre-

mešamo. Pekač namažemo z maslom ali margarino, ga potresemo z moko in po njem razgrtnemo pripravljeno maso. V segreti pečici na 180 stopinj Celzija ga spečemo. Pečen biskvit zvrtnemo na posladkano kuhinjsko krpo in ga takoj zvijemo in odvijemo ter ohladimo.

Krema: Maslo ali margarino penasto umešamo, med mešanjem dodamo sladkor v prahu in raztopljeno čokolado. Nazadnje primešamo še maraskino. Rulado navlažimo z rumovo vodo ali vodo od kompota in jo premažemo s pripravljeno čokoladno kremo, potresemo s kakavom in ponudimo.

ANKETA

Malo jih je šlo
na volitve

DANIKA ZAVRŠ ŽLEBIR

V nedeljo je šlo na volitve poslancev za evropski parlament manj kot 30 odstotkov volivcev iz Slovenije. Nekaj ljudi smo povprašali, kje vidijo razlog za tako nizko volilno udeležbo.

Foto: Gorazd Kavčič

Jernej Tavčar, Škofja Loka:

"Odtujenost evropske mašinerije in birokratski jezik, značilen za Evropsko unijo, verjetno odvrata ljudi, so pa še drugi vzroki. Tudi politiki, namenjeni za EU, so bolj druga liga."

Peter Celar, Strahinjški:

"Negativno medijsko predstavljanje evropskih poslancev in dela Evropske unije je najbrž krivo nizki volilni udeležbi. Ljudje pa volitve tudi ne jemljejo kot dolžnost, zgolj kot pravico."

Stane Mihelič, Podbrezje:

"Nekateri pravijo, da evropskih volitev ne gre primerjati z domačimi, toda saj smo vendar volili Slovence. Menim, da je tudi naše šolstvo krivo, da med nami ni oza-veščena dolžnost do volitev."

Milan Debeljak, Podbrezje:

"Tudi Evropa je naša domovina in želel bi, da bi ljudje tako čutili in izkoristili pravico (in dolžnost), ki jo imajo kot državljani. Radi pa bi tudi, da bi izvoljeni potrdili naša pričakovanja."

Danijela Kovačević, Kranj:

"Na volitve ne hodim, saj sem človek, ki se ne zanima za politiko. Prepričana sem, da še veliko ljudi podobno razmišlja in tu vidim tudi razlog, zakaj jih toliko ni šlo na evropske volitve."

Pevčevi imajo že šest generacij

SIMON ŠUBIC

Gozd - V Gozdu pod Kriško goro se je v soboto zbrala Pevčeva rodbina, ki sta jo v Srednji vasi pri Šenčurju pred približno stotimi leti osnovala Jožef Štern (Pevčev) in Marija Kuralt (Roba-

sova iz Cerklj). V enem stoletju se je rodilo 194 njunih potomcev, v rodbino se je primožilo ali priženilo še 77 zakoncev. Danes je tako živih okoli 220 članov rodbine, najstarejši sta 86-letni Marija Grašič in Marija Ažman (obe poročeni Štern) iz

druge generacije, najmlajša pa sedemmesečna Polona Bogataj iz pete generacije rodbine. Pevčevi pa imajo tudi že prvo predstavnico šeste generacije - še ne desetmesečno Elo Šeruga, pravnukinjo Marije Grašič. "Večina članov rodbine živi

na Gorenjskem, med nami sta ljubiteljski slikarki, pa gostilničarji, glasbeniki ... Nazadnje smo se srečali pred dvajsetimi leti, naslednjič, pričakujem, da ne bomo čakali tako dolgo," je dejal glavni organizator srečanja Stane Štern.

Foto: Gorazd Kavčič

SORICA

Jutri odprtje prenovljene Groharjeve hiše

V Sorici ta čas potekajo prireditve v sklopu Groharjevega tedna, ki ga prirejajo turistično in prosvetno društvo Sorica ter Groharjeva hiša. Včeraj se je začela slikarska kolonija, ki bo trajala do jutri, ko bodo ob 17. uri v Groharjevi rojstni hiši odprli tudi prenovljene galerijske prostore. Po predlanski kraji zgodnjih Groharjevih del z nabožno tematiko so hiši vdahnili novo vsebino s kopijami, ki prikazujejo celovito slikarsko pot impresionista Ivana Groharja. Pripravili bodo tudi razstavo letošnje slikarske kolonije. V nedeljo bo ob 14. uri sledil še pohod iz Sorice k slikarjevi hiši v Geblarje, kjer ob 15. uri pripravljajo program. A. H.

KRANJ

Jubilej doma na Kališču

Planinsko društvo Kranj bo jutri zaznamovalo 50-letnico odprtja Doma na Kališču. Ob 11. uri se bo začel dan varstva narave s temo Kolo na planinski stezi. Podpisali bodo dogovor o prevzemu upravljanja, vodenju evidence in vzdrževanju poti ter kontrolnih mest na Planinsko botanični poti baronov Zois. Predsednik Franc Ekar bo predlagal, da bi na vrhu Storžiča postavili ploščo o prvi najdbi Zoisove zvončnice. Obenem bo dal pobudo, da bi to zaščiteno rastlino preimenovali v slovensko zvončnico. Na Kališču bo vodstvo PD Kranj podpisalo pogodbo z Agrarno skupnostjo Bašelj o odkupu 936 kvadratnih metrov velikega zemljišča za dom. S. S.

KAMNIK

V KIK-u zmanjkuje surovin za proizvodnjo

Delavci v kamniški smodnišnici so v teh dneh zbrali podpise, v katerih od uprave zahtevajo izpolnitev vseh strokovnih zahtev, predvsem izplačilo prispevkov za zdravstveno in invalidsko zavarovanje. Kot je povedal vodja sindikata Stane Zobavnik, jim je uprava obljubila, da bodo regres za lansko leto dobili 16. junija; če ne bo tako, so za naslednji dan napovedali stavko. Kljub kakovostni proizvodnji eksploziv in smodnika in zadostnim naročilom bodo morali, kot kaže, proizvodnjo v naslednjem tednu ustaviti tudi zato, ker jim bo zmanjkalo surovin. "Od stavke se ni za nas, delavce, prav nič spremenilo. V teh dneh se bomo posvetovali s sindikatom in pravniki, a očitno je, da si lastniki s svojimi dejanji kupujejo čas, da bi postopki zastarali," je še povedal Zobavnik. J. P.

KRANJ

Natanko stoterica odličnjakov

"Vesel sem, da imamo v Kranju toliko bistrh glav in da lahko danes čestitam vsem vam, ki vam je uspelo celo osnovno šolo dosegati res imenitne rezultate," je minulo sredo učence zaključnih razredov kranjskih osnovnih šol nagovoril župan Damijan Perne in se jim za trud zahvalil s priznanji in knjigami. Ker se je z letošnjim šolskim letom prenehala učencem v spričevala vpisovati končni učni uspeh, so nagrade dobili tisti, ki so imeli povprečje ocen najmanj 4,5, teh pa je bilo v devetih kranjskih osnovnih šolah natanko sto. V. S.

Mladoporočenci

V Radovljici sta se 27. maja poročila Iztok Maltar in Karmen Kajdiž, 30. maja Primož Damjanovič in Vita Vidic ter Darko Mladenovski in Maja Potočnik, na Bledu 28. maja Srdjan Nedeljković in Marinka Gogič, 30. maja Klemen Klinar in Maja Klinar, Sašo Jezernik in Tina Kolan ter Simon Jeram in Jožica Razpet, v Ribnem pa sta se 30. maja poročila Blaž Kogovšek in Zoja Klinar. 6. junij je bil dan z dvema šesticama in za poroke se je odločilo veliko parov. Tako so se v Kranju poročili: Vasja Lipušček in Anita Močnik, Gregor Arsič in Petra Žniderič, Marko Molan in Lina Dečman, Jernej Hostnik in Sabina Peternelj, Boštjan Urbanc in Martina Nartnik, Urban Simončič in Ana Bergant ter Miro Kosmač in Vesna Čadež, v Škofji Loki: Gregor Markič in Barbara Remic ter Simon Tičar in Sanja Parte, na Brdu pri Kranju Luka Omejec in Sanja Omejec Židan, v Predvorju pa Aleš Kristan in Katarina Arh. Mladoporočencem čestitamo in podarjamo polletno naročnino na Gorenjski glas.

vremenska napoved

Napoved za Gorenjsko

Danes bo še spremenljivo oblačno, možna je še kakšna kratkotrajna ploha. V soboto in nedeljo bo sončno in postopno topleje.

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

PETEK

9/23°C

SOBOTA

10/24°C

NEDELJA

12/28°C

RADIO KRANJ d.o.o.

 Štiriarjeva ul. 8, KRANJ

 TELEFON:

 (04) 281-2220 mobilna

 (04) 281-2221 mobilna

 (04) 2022-222 mobilna

 (051) 303-505 mobilna/uni

 FAX:

 (04) 281-2225 mobilna

 (04) 281-2229 mobilna

 E-pošta:

 radiokranj@radio-kranj.si

www.radio-kranj.si